

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování investiční akce v obci
Financing of the Municipality Investment Project

Student: Bc. Hana Vyvialová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Bečica Jiří, Ph.D.

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Hana Vyvialová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Financování investiční akce v obci**
Financing of the Municipality Investment Project

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Postavení obcí v ČR
 3. Analýza hospodaření vybrané obce
 4. Financování investiční akce v obci
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohu č. 1, 2 a 3 jsem převzala z internetových stránek www.kozlovice.cz a www.mfcr.cz.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Hana Vyvialová

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	POSTAVENÍ OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE	3
2.1	Orgány obce a jejich pravomoci	6
2.2	Územní rozpočet	11
2.3	Příjmy a výdaje územních rozpočtů	15
2.3.1	Příjmy rozpočtu obce	15
2.3.2	Výdaje rozpočtu obce	19
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE	20
3.1	Vznik a historie obce Kozlovice	20
3.2	Současnost obce	22
3.3	Analýza hospodaření obce	25
4	FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKCE V OBCI	38
4.1	Vodní hospodářství v ČR	38
4.2	Legislativní prostředí v ČR v odvětví vodního hospodářství	39
4.3	Současný stav kanalizace v obci	41
4.4	Možnosti financování investiční akce	43
4.4.1	Financování dostavby stokového systému z vlastních zdrojů	43
4.4.2	Financování dostavby stokového systému pomocí dotací z evropských zdrojů	44
4.4.3	Financování dostavby stokového systému pomocí dotací z národních zdrojů ..	47
4.4.4	Financování dostavby stokového systému formou úvěru	51
4.5	Navrhnuté varianty financování	53
5	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Vodní hospodářství je v České republice významným oborem s dlouholetou tradicí. Mezi nejdůležitější úkoly vodního hospodářství patří zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a zmírnění důsledků extrémních jevů počasí. V České republice se vodní hospodářství dělí na obor vodních toků a obor vodovodů a kanalizací. Důležitými právními předpisy v této oblasti jsou zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, ze kterého přímo vychází, že všichni, kteří produkují odpadní vody, mají povinnost tyto vody likvidovat a jednotlivé stavby musí být napojeny na kanalizaci pro veřejnou potřebu, pokud je to technicky a kapacitně možné.

Podzemní vody jsou cenným přírodním zdrojem, který by měl být chráněn před znečištěním. Jsou využívány k odběru pitné vody a měli bychom je chránit tak, aby se jejich kvalita zvyšovala. Vybudováním kanalizací je možné předejít dalšímu znečišťování podzemních vod a u nově připojovaných domů odpadnou starosti s vyvážením jímek a žump.

Tato diplomová práce je zaměřena na nalezení vhodné možnosti financování investiční akce v obci Kozlovice, kterou je dostavba stokového systému.

Hlavním cílem diplomové práce „Financování investiční akce v obci“ je nalézt různé možnosti financování na konkrétní investiční akci v obci. Dílčími cíli práce bude charakterizovat postavení a působnost obce jako územně samosprávného celku a analyzovat hospodaření vybrané obce v časové řadě pěti let, v letech 2006 – 2010.

Hypotézou diplomové práce je, že obec Kozlovice není schopna investiční akci financovat zcela ze svých zdrojů a při realizaci investiční akce se musí spolehnout zejména na dotační tituly od různých poskytovatelů.

K naplnění určeného cíle je použita metoda analýzy, časového srovnávání rozpočtu v uvedených letech. Dále budou použity metody syntézy a dedukce, na jejich základě budou navrženy vhodné možnosti financování investiční akce v obci.

Diplomová práce je složena z pěti kapitol včetně úvodu a závěru. Druhá kapitola je věnována postavení a působnosti obcí v České republice. Jsou zde charakterizovány orgány obce a jejich pravomoci. Dále je zde uvedena teorie územního rozpočtu, včetně rozpočtového procesu a rozpočtové skladby. Na konci druhé kapitoly jsou rozebrány příjmy a výdaje rozpočtu obce.

Třetí kapitola se zabývá analýzou hospodaření vybrané obce Kozlovice, kde je nejdříve uvedena historie, vznik, poloha a charakteristika dané obce. Údaje o současnosti obce reprezentují složení zastupitelstva, rady obce, služby, které obec svým občanům poskytuje a také organizace působící v obci. Druhá část této kapitoly se zabývá pouze analýzou hospodaření obce v časové řadě pěti let.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na nalezení vhodné možnosti financování investiční akce v obci, kterou je dostavba stokového systému. Jsou zde popsány důvody dobudování splaškové kanalizace a její současný stav v obci. Dále jsou postupně navrženy varianty financování, a to jak z vlastních zdrojů, tak z cizích zdrojů, zejména využitím dotačních titulů nebo úvěrového financování.

Při zpracování této práce je použita zejména odborná literatura a platná legislativa, hlavně zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v praktické části zejména využití Směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod. Dalšími zdroji pro vypracování diplomové práce byly internetové stránky a dokumenty, které poskytla obec Kozlovice.

2 POSTAVENÍ OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Postavení obce, jako základního územního samosprávného celku, definuje samotná Ústava ČR ve své hlavě sedmé. Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, které mají právo na samosprávu. Postavení, funkce a úkoly obcí jsou mimo Ústavu zakotveny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon rovněž definuje orgány obcí a účast občanů na řízení obce.¹

Obec je základním územně samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.²

Zákon o obcích rozlišuje základní druhy obcí:³

- obce, které nejsou městy,
- města, která získala statut města, pokud o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, s počtem obyvatel nad 3000,
- městys, tzn. obce, které toto označení byly oprávněny používat před r. 1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- statutární města, kde zastupitelstvo schvaluje statut města, ve kterém také schvaluje ustanovení, že území města se rozčlení na městské obvody nebo městské části,
- hlavní město Praha členěné na městské části.

Podle přenesené působnosti pak rozeznáváme kategorie obcí:⁴

- obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím.

Obec spravuje své záležitosti samostatně, vykonává samostatnou působnost. Státní správu, jejíž výkon byl svěřen orgánu obce, vykonává jako svou přenesenou působnost.

¹Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 120.

² § 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

³Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 120.

⁴Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MV ČR č. 388/2002 Sb.

Samostatná působnost

Pro Českou republiku je typická rozdrobenost obcí. Zatímco ke konci roku 1989 bylo v ČR 3 527 obcí s vlastním národním výborem, k 1. 1. 2001 to bylo 6 258 obcí s převahou obcí s malým počtem obyvatel. Převaha malých obcí v praxi způsobuje těmto obcím problémy v kvalitním zajišťování jejich samostatné působnosti, zejména v oblasti zajišťování lokálních veřejných statků, protože disponují s malým objemem finančních prostředků ve svém rozpočtu, což je nepříznivě ovlivňuje i v investiční strategii v delším časovém horizontu. V ČR je obtížné obce přesvědčit ke slučování, lepší variantou se jeví jejich sdružování pro společné zabezpečování některých druhů lokálních veřejných statků pro občany.⁵

V ČR rozlišujeme tyto **formy spolupráce obcí**:⁶

- **dobrovolné svazky obcí** (dále jen DSO), které jsou zakládány zakladatelskou smlouvou zúčastněnými obcemi. Jsou samostatnými právníckými osobami a mohou k plnění svých úkolů zakládat právnícké osoby. Předmětem jejich činnosti mohou být pouze činnosti vymezené zákonem v samostatné působnosti (ve školství, sociální péči, zdravotnictví, kultuře, správě, údržbě a provozování zařízení ve vlastnictví obce, při zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, svozu a likvidaci komunálního odpadu). Obec na ně může přenést svůj majetek;
- **smlouvy o sdružení**. Účelová sdružení právníckých osob jsou právníckými osobami;
- **jiná seskupení obcí**. Obce mohou být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnícké osoby a organizační složky obce, pokud zákon nestanoví jinak a může zřizovat obecní policii.⁷

⁵Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 121.

⁶Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 122.

⁷ § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí:⁸

- při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

Přenesená působnost

Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony je:⁹

- v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými zákonem o obcích nebo na základě tohoto zákona; v tomto případě je území obce správním obvodem,
- v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem,
- v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem.

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí:¹⁰

- při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy,
- v ostatních případech též:
 - o usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů,
 - o opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle zákona o obcích.

Obec může v rámci své přenesené působnosti rozhodnout o uzavření **veřejnoprávní smlouvy** o výkonu státní správy s obcí s rozšířenou působností. Tyto smlouvy umožňují přesun působnosti a pravomoci subjektů veřejné správy, resp. rozšíření územní přenesené působnosti orgánů jedné obce na území – správní obvod jiné obce, případně jiných obcí. O uzavření takové smlouvy rozhoduje rada obce. Veřejnoprávní smlouvy mohou mezi sebou uzavírat i obce s různým rozsahem přenesené působnosti, např. obec s pověřeným obecním úřadem s obcí s rozšířenou působností.¹¹

Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat:¹²

- označení účastníků smlouvy,
- dobu trvání smlouvy,
- určení rozsahu přenesené působnosti, kterou budou orgány obce vykonávat pro orgány jiné obce,
- způsob úhrady nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti.

⁸ § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

⁹ § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

¹⁰ § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

¹¹ Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 132.

¹² § 63 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

2.1 Orgány obce a jejich pravomoci

V České republice jsou orgány obce vymezeny v zákoně o obcích. Hlavními orgány obce jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Vymezení a hlavní úkoly orgánů obce jsou uvedeny v následujícím textu.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní výkonný orgán, který je složený z členů zastupitelstva obce (dále jen ZO). Při stanovení počtu členů zastupitelstva obec přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů se stanoví tak, aby ZO mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, městské části:¹³

- do 500 obyvatel – 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3000 obyvatel – 7 až 15 členů,
- nad 3000 do 10000 obyvatel – 11 až 25 členů,
- nad 10000 do 50000 obyvatel – 15 až 35 členů,
- nad 50000 do 150000 obyvatel – 25 až 45 členů,
- nad 150000 obyvatel – 35 až 55 členů.

Členy ZO jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci, případně i nezávislí členové. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu čtyřletého volebního období. Zvolení členové zastupitelstva volí ze svých členů členy rady obce. Jednání ZO jsou veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem.¹⁴ ZO se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání se konají v územním obvodu obce a svolává ho a zpravidla řídí starosta.¹⁵

ZO má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územně samosprávného celku.

ZO v rámci samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje zejména:¹⁶

- program rozvoje územního obvodu obce, rozpočet obce a závěrečný účet obce za uplynulé rozpočtové období, schvaluje rozpočtový výhled,
- rozpočtová opatření,
- výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu,
- výši odměn starosty a členů zastupitelstva podle zákona o státním rozpočtu,

¹³ § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

¹⁴ Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 126.

¹⁵ § 92 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

¹⁶ Volná citace-Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 126.

- přijetí nebo převzetí úvěru, půjčky, převzetí dluhu, přistoupení k dluhu, převzetí záruky v případech vymezených zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- poskytnutí půjčky,
- smlouvy o poskytnutí dotace,
- emisi komunálních obligací.

V řadě rozhodnutí musí respektovat ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, např.:¹⁷

- založení, zřízení nebo zánik svých organizačních složek, které nemají právní subjektivitu a organizací s právní subjektivitou – příspěvkových organizací a obecně prospěšných společností, jako tzv. právnických osob,
- založení obchodních společností, u nichž bude obec zakladatelem nebo spoluzakladatelem, schvaluje jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy,
- vstup obce do zájmových sdružení právnických osob,
- vstup obce nebo vystoupení obce ze svazku obcí, vklady peněžité i nepeněžité do svazku obcí, účast obce v mezinárodních sdruženích místních orgánů,
- obecně závazné vyhlášky v rámci samostatné působnosti.

V pravomoci ZO je také rozhodovat o majetkových záležitostech, např.:

- o nabytí a převodu nemovitostí, tzn. o úplatné koupi nebo prodeji, o bezúplatném převodu, např. darování,
- o převodu bytů a nebytových prostor v majetku obce,
- o zastavení nemovitých věcí a zřízení věcného břemene,
- o zastavení movitých věcí nebo práv,
- o peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, do společností s ručením omezeným, do svazku obcí apod.

V přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci.

¹⁷ Volná citace-Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 127.

Rada obce

Rada obce (dále jen RO) je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá ZO. V oblasti přenesené působnosti přísluší RO rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.

RO tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů ZO. Počet členů je lichý a činí nejméně pět a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů ZO. RO se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.¹⁸

RO se schází ke svým schůzím podle potřeby a její jednání jsou neveřejná. K jednotlivým bodům svého jednání si může přizvat dalšího člena ZO a jiné osoby. Pořizuje ze svého jednání zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním.¹⁹ Vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti na základně zákonného zmocnění.²⁰

RO je vyhrazeno např.:²¹

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném ZO,
- vydávat nařízení obce,
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy ZO nebo komisemi rady obce,
- zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti,
- schvalovat organizační řád obecního úřadu.

¹⁸ § 99 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

¹⁹ § 101 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

²⁰ Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 128.

²¹ § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

Starosta

Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu volí do funkcí ZO z řad svých členů a za výkon své funkce odpovídají ZO.²² Uznává se za statutární orgán obce a v případě, že není v obci zřízena funkce tajemníka, plní jeho funkce. Starosta řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu.²³ **Starosta** např.:²⁴

- připravuje, svolává a řídí schůze ZO a RO,
- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu RO.

Místostarosta zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti.

Obecní úřad

Výkon samosprávy a v přenesené působnosti i výkon státní správy zabezpečují zaměstnanci, kteří pracují ve výkonných orgánech obecního (městského) úřadu (dále jen OÚ), tzn. v odborech a odděleních. OÚ tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do OÚ. V čele je starosta. V obcích s pověřeným OÚ a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka, který je zaměstnancem obce.²⁵

Tajemník je pracovníkem v zaměstnaneckém poměru, řídí celý administrativní aparát. Zajišťuje úkoly v přenesené působnosti, řídí a kontroluje pracovníky OÚ, plní funkce statutárního orgánu zaměstnavatele, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci, řídí a kontroluje jejich činnost, stanoví platy zaměstnancům podle mzdových přepisů v rozpočtové sféře.

²² § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

²³ Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 128.

²⁴ § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

²⁵ § 109-110 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 2010.

V rámci samostatné působnosti plní úkoly, které mu uloží ZO, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, řídí organizace, které obec zřídila pro zabezpečení veřejných statků.

V rámci přenesené působnosti vykonává státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích, kromě té činnosti, která je svěřena do působnosti zvláštního orgánu.

OÚ vykonává administrativně organizační činnosti, které souvisejí se samostatnou i přenesenou působností obce. Funkci OÚ plní ve městech městský úřad, ve statutárních městech magistrát, úřady městských obvodů a městských částí. Čím je obec větší, tím je organizační struktura OÚ resp. městského úřadu složitější a naopak.²⁶

Orgány zastupitelstva a rady obce

Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány ZO. Počet výborů závisí na rozhodnutí ZO, počet členů musí být lichý a předsedou každého výboru je vždy člen ZO. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří ZO. Vždy musí být zřízen podle zákona:

- finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem obce včetně finančních prostředků v rámci hospodaření obce a plní další úkoly, kterými ho pověří ZO,
- kontrolní výbor, který kontroluje plnění usnesení ZO a RO, dodržování právních předpisů,
- výbor pro národnosti menšiny, jestliže v územním obvodu obce se podle posledního sčítání lidu hlásí k jiné národnosti než české alespoň 10 % občanů,
- případně další výbory, které plní úkoly, jimiž je pověřilo ZO. Může být zřízen i osadní výbor v částech obce.

Tyto výbory musí být nejméně tříčlenné, jejich členy nemohou být starosta, místostarostové, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce.

Komise jsou iniciativní a poradní orgány RO. Mohou překládat návrhy, náměty v rámci samostatné působnosti obce. Starosta jim může svěřit výkon státní správy, potom jsou výkonnými orgány v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti a v této oblasti podřízeny a odpovědní starostovi.²⁷

²⁶ Volná citace-Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 130.

²⁷ Volná citace-Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008. s. 129.

2.2 Územní rozpočet

Každá obec musí každoročně sestavovat svůj rozpočet, který je základem finančního hospodaření obce. Územní rozpočet je charakterizován jako:²⁸

- decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence,
- z účetního hlediska bilancí, která obsahuje příjmy a výdaje,
- je důležitým rozpočtovým plánem, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří,
- je nástrojem realizace koncepce municipální politiky na úrovni územní samosprávy, nástrojem realizace volebních programů. Je důležitým nástrojem prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního veřejného sektoru, nástrojem řízení.

Při zpracování rozpočtu se vychází z **rozpočtového výhledu**. Ten mají obce povinnost sestavovat vedle rozpočtu na dobu dva až pět let, následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování a sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků. Rozpočtový výhled je pak jedním z východisek pro sestavení rozpočtu.²⁹

Každý územní rozpočet na každé úrovni samosprávy plní důležité **funkce**:³⁰

- **alokační**, která je na úrovni územní samosprávy rozhodující. Prostřednictvím finančních prostředků soustředěných v územním rozpočtu se financují různé potřeby v lokálním veřejném sektoru, resp. zabezpečování veřejných statků,
- **redistribuční**, jejíž využití na úrovni územní samosprávy je omezené, zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům, kdy na úrovni územní samosprávy využívají zpravidla pouze sociální výpomoci. Relativně více se využívá na úrovni vyššího stupně územní samosprávy,
- **stabilizační**, jejíž využití na úrovni územní samosprávy je také omezené, nicméně ve vyspělých zemích územní samospráva svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potenciálu daného území, např. budováním technické infrastruktury apod.

²⁸ Peková J., 2004. s. 200.

²⁹ Tománek P., 2007.

³⁰ Peková J., 2004. s. 201.

Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný, může být schválen jako přebytkový v případě, že je možné schodek uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů.

Obec může zřizovat peněžní fondy bez konkrétního účelu a na konkrétní účelové použití. Jejich zdroji mohou být přebytky z hospodaření minulých let, příjmy běžného roku, převody z rozpočtu během roku. I když obce nemusí mít žádné fondy, obvykle používají tyto:³¹

- sociální fond, který je určen pro zaměstnance OÚ na jejich sociální a kulturní potřeby, závodní stravování, sociální věci, rekreace apod.,
- fond rezerv a rozvoje, kde se obvykle ukládají prostředky z přebytku hospodaření běžného roku a cílem fondu je shromažďovat zdroje na větší investice v budoucnu nebo jako rezerva hospodaření.

Rozpočtový proces

„Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy je v každé zemi shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Trvá jeden rok a ve většině zemí i v ČR se kryje s kalendářním rokem. Rozpočtový proces, tj. všechny etapy rozpočtového procesu, je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 – 2 roky.

Rozpočtový proces sestává z těchto etap:

- **sestavení návrhu** územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem,
- **projednání a schválení** návrhu územního rozpočtu voleným orgánem,
- **plnění** územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány,
- **průběžná kontrola** plnění výkonnými orgány, ale i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy,
- **sestavení přehledu o skutečném vývoji** plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán, **projednání a následná kontrola**, kterou provádějí volené orgány.“³²

³¹ Volná citace-Tománek P., 2007. s. 26

³² Peková J., Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4. s. 211.

V průběhu rozpočtového procesu je nutné dodržovat **rozpočtové zásady**, které jsou obecně platné v celé rozpočtové soustavě:³³

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu. Není-li příslušný územní rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří územní samospráva až do schválení rozpočtu podle tzv. rozpočtového provizoria. V ČR je rozhodnutí o způsobu hospodaření podle rozpočtového provizoria u územního rozpočtu v pravomoci voleného orgánu – ZO,
- reálnost a pravdivost rozpočtu, tzn. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek,
- úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, která je základem úspěšného a dlouhodobého hospodaření,
- hospodárnost a efektivnost, účetní audit,
- publicita, jejíž výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce a je předpokladem účinné občanské kontroly.

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba podrobně a závazně člení příjmy a výdaje všech veřejných rozpočtů tzn. i územních rozpočtů. Je to systematické, jednotné a přehledné třídění, které umožňuje.³⁴

- zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě,
- analyzovat příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě, v čase i prostorově, včetně komparace, i pro mezinárodní srovnání,
- sumarizovat příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu s využitím tzv. konsolidace, která umožňuje eliminovat riziko několikanásobného načítání určité operace, např. v případě dotací,
- zajistit potřebné informace a jejich využití v rozpočtové politice.

Podoba rozpočtové skladby v ČR je upravena vyhláškou ministerstva financí č. 323/2002 Sb., v aktuálním znění.

³³ Peková J., 2004. s. 211.

³⁴ Peková J., 2004. s. 206.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska.³⁵

- kapitolního neboli odpovědnostního, které se týká převážně státního rozpočtu – třídí jeho příjmy a výdaje podle správců kapitol,
- druhového, které je základem třídění a týká se všech peněžních operací,
- odvětvového, tzn., na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány,
- konsolidačního – tzv. záznamové jednotky.

Druhově třídění se týká všech operací, které zahrnuje do tří základních okruhů – příjmy, výdaje a financování. Příjmy se rozumí veškeré nenávratně přijaté prostředky (daně, poplatky, příjmy z poskytnutých služeb, příjmy z pronájmu a prodeje majetku, přijaté dary a dotace), výdaji se rozumí veškeré nenávratně poskytnuté prostředky (platby za nakoupené zboží a služby včetně platů a úhrad souvisejících s vykonanou prací vlastních zaměstnanců) a financování představuje návratné finanční prostředky, které mají za cíl optimalizaci likvidity. Využívá se čtyřmístný kód, který rozlišuje třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky příjmů a výdajů.

Odvětvové třídění využívá hledisko účelu nebo funkce, na které obec vynakládá své prostředky. Jednotkami třídění jsou skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy. Toto třídění rozlišuje skupiny:

1. Zemědělství a lesní hospodářství;
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství;
3. Služby pro obyvatelstvo;
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti;
5. Bezpečnost státu a právní ochrana;
6. Všeobecná veřejná správa a služby.

Při třídění příjmu a výdajů z hlediska **konsolidačního** se příjmy a výdaje třídí na záznamové jednotky. Smyslem konsolidace je vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé, při započítávání příjmů a výdajů.³⁶

³⁵ Peková J., 2004. s. 226.

³⁶ Peková J., 2004. s. 233.

2.3 Příjmy a výdaje územních rozpočtů

Strukturu příjmů a výdajů upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Příjmy a výdaje se třídí podle závazné rozpočtové skladby, která umožňuje třídění rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž se většina pravidelně každoročně opakuje, vztahujících se k rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují provozní potřeby prostřednictvím běžných výdajů.

Příjmy, které jsou určeny na financování investičních potřeb vztahujících se často k období několika let, tzn., na krytí výdajů na investice, se bilancují v **kapitálovém rozpočtu**.

2.3.1 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy obecních rozpočtů jsou poměrně pestré a pro jejich popis lze využít třídění podle rozpočtové skladby, které rozděluje příjmy do čtyř tříd na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace.³⁷

Příjmy rozpočtu obce tvoří:³⁸ příjmy z vlastního majetku a majetkových práv; příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti; příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila; příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů; výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona;³⁹ výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona;⁴⁰ dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů; dotace z rozpočtu kraje; prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce; přijaté peněžité dary a příspěvky; jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

³⁷ Tománek P., 2007. s. 32.

³⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2010.

³⁹ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů., 2010.

⁴⁰ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), 2010.

Daňové příjmy

Daňové příjmy obcí tvoří rozhodující zdroje hospodaření obcí. Rozpočtová pravidla vymezují tzv. daňové určení, určují druhy daní, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů. Jde o svěřené daně, jejichž výnos plyne celý přímo do rozpočtu obce, a o daně sdílené, jež stanoví podíl na celostátně vybíraných daních, které budou příjmem rozpočtu obce.⁴¹

Daňové příjmy rozpočtu obce tvoří:⁴²

- výnos daně z nemovitostí, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- podíl na 21, 4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 21, 4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- podíl 21, 4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- podíl na 21, 4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob,
- podíl na 21, 4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
- 30 % z výnosu záloh 5) na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně (vyrovnání a dodatečně přiznaná nebo dodatečně vyměřená daň) z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby 6) a s výjimkou daně (záloh na daň) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků 7) srážených a odváděných plátcem daně. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,
- daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- podíl na 1, 5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

⁴¹ Peková J., 2004. s. 253.

⁴² Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, 2010.

Součástí daňových příjmů jsou tzv. místní poplatky, které mají charakter municipálních daní. Nejsou uzákoněny zákonem o soustavě daní, ale zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tyto poplatky si stanovují a vybírají obce samy. Mezi daňové příjmy územních rozpočtů řadíme i správní poplatky (zákon č. 10/1993 Sb., o správních poplatcích), které územní samospráva vybírá za úkony státní správy vykonávané v přenesené působnosti.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy obcí lze také označit jako „uživatelské poplatky“. Tyto příjmy vznikají z vlastní hospodářské činnosti obce. Uživatelské poplatky slouží částečně k úhradě služeb, které obec poskytuje. Mohou zahrnovat poplatky za vodné, stočné, za užívání obecních bytů apod.⁴³

Mezi nedaňové příjmy územních rozpočtů patří především:⁴⁴

- příjmy z vlastního podnikání,
- uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, pokud nejsou příjmem neziskové organizace,
- sankční poplatky,
- příjmy z mimorozpočtových fondů, pokud jsou vytvářeny,
- ostatní příjmy.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obcí zahrnují příjmy obcí z prodeje dlouhodobého majetku. Tyto příjmy jsou určitou alternativou příjmů z pronájmů majetku. Obce mohou svůj majetek prodat – získají jednorázový příjem anebo ho mohou pronajímat.⁴⁵

Dotace (Nenávratné peněžní transfery)

Dotace z rozpočtové soustavy do územních rozpočtů jsou projevem existence přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, projevem solidarity. Potřeba dotací se zdůvodňuje potřebou obecné podpory obcí a regionů i podporou specifických činností, na kterých má stát zájem, které jsou také většinou výsledkem přenesení odpovědnosti za zabezpečování některých, zejména preferovaných veřejných statků ze státu na obce a na vyšší stupně územní samosprávy.⁴⁶

⁴³ Tománek P., 2007. s. 42.

⁴⁴ Peková J., 2004. s. 281.

⁴⁵ Tománek P., 2007. s. 42.

⁴⁶ Peková J., 2004. s. 291.

Dotace jsou poskytovány na financování běžných, pravidelně se opakujících (neinvestičních) potřeb, tzn. běžné dotace, a kapitálových, tj. jednorázových, pravidelně se neopakujících (investičních) dlouhodobých potřeb, tzn. kapitálové dotace. Dále je možno dotace rozdělit na účelové, které jsou vždy poskytovány na určitý účel a neúčelové, které jsou nepodmíněné, tzn., jejich poskytování není vázáno na předem vymezený účel a na předem vymezené podmínky. Dotace obcím jsou poskytovány z veřejných rozpočtů a představují různé druhy, které lze rozdělit na dvě základní skupiny: nárokové a nenárokové dotace⁴⁷

Nárokové dotace

Dotace, které jsou poskytovány obcím automaticky, pravidelně, aniž by o ně musely žádat při splnění stanovených kritérií. Důvodem poskytování těchto dotací jsou určitá specifika jednotlivých obcí, která chce stát zohlednit prostřednictvím poskytnutých dotačních prostředků.⁴⁸

Mezi nárokové dotace na rok 2011 patří:⁴⁹

- **příspěvek na školství** – je poskytován obcím, které zřizují mateřské a základní školy, příspěvek je poskytován na základě počtu žáků těchto škol, bez ohledu na místo jejich trvalého bydliště,
- **dotace na vybraná zdravotnická zařízení** – jsou poskytovány obcím, které zřizují např. jesle,
- **příspěvek na výkon státní správy** – dostávají všechny obce na úhradu nákladů spojených s výkonem přenesené státní správy, příslušná dotace je určena na příslušnou činnost a počet obyvatel, pro které je tato činnost vykonávána, dotaci ovlivňuje i velikost správního obvodu,
- **dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím** – jsou poskytovány obcím, které k 1. 1. 2003 přešly na zřizovatelské funkce ze zrušených okresních úřadů, kritériem pro poskytnutí dotace je rozsah činností, které obec převzala.

Nenárokové dotace

Druhou skupinu dotací obcím tvoří nenárokové dotace. Jsou to ostatní dotace a prostředky, které mohou obce získávat ze státního rozpočtu, z fondů, z rozpočtu kraje, z fondů Evropské unie. Lze říci, že o tyto dotace se každá obec musí ucházet na základě stanovených pravidel. Obvykle jsou tyto dotace formulovány jako dotační programy a jsou

⁴⁷ Peková J., 2004. s. 294.

⁴⁸ Tománek P., 2007. s. 43.

⁴⁹ Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011.

vyhlašovány různými ministerstvy, státními fondy apod., které stanovují i příslušné podmínky získávání dotací. Celkový rozsah dotačních prostředků na jednotlivé dotační programy je omezen, obce proto musí předkládat kvalitní programy, aby měly možnost tyto dotace získat. Mezi příklady nenárokových dotací patří např.: Podpora výstavby nájemních bytů a domů s pečovatelskou službou; Programy podpory cestovního ruchu; Program obnovy venkova a řada dalších.⁵⁰

2.3.2 Výdaje rozpočtu obce

Nejčastěji se používá členění výdajů podle ekonomického hlediska. Podle tohoto hlediska členíme výdaje v celé rozpočtové soustavě, tj. i výdaje rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy, na výdaje běžné a kapitálové.⁵¹

Z **běžných** výdajů se financují běžné, pravidelně se opakující potřeby v příslušném roce. Někdy se hovoří o neinvestičních nebo provozních výdajích. Běžné výdaje jsou reprezentovány např. těmito typy: platy zaměstnanců, úroky, nákupy energií a služeb, dotace neziskovým organizacím, příspěvky příspěvkovým organizacím, platby daní, transfery obyvatelstvu apod.

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, běžně se neopakujících potřeb, zejména investičních, které přesahují jedno rozpočtové období a jsou zpravidla jednorázové. Mezi kapitálové výdaje v rozpočtech obcí patří např. investiční nákupy, nákupy akcií a majetkových podílů, investiční transfery obyvatelstvu, obcím, organizacím apod.

⁵⁰ Tománek P., 2007. s. 45.

⁵¹ Peková J., 2004. s. 333.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE

V této části diplomové práce je blíže specifikována vybraná obec Kozlovice, která se nachází v Moravskoslezském kraji, okrese Frýdek-Místek. Je zde popsán její vznik, historie, charakteristika a poloha obce. Tato kapitola je zaměřena také na současnost vybrané obce, služby, které poskytuje občanům, současné sdružení, spolky a organizace na území obce. Na konci kapitoly je provedena analýza hospodaření v časovém pásmu pěti let, v letech 2006 – 2010.

3.1 Vznik a historie obce Kozlovice

Přiborský hrabě Jindřich z Hückeswagenu daroval 8. září 1294 zakládací listinou rychtáři Sydyľmanovi a jeho dědicům ves Pormansdorf, aby ji vlastnil a řádně užíval. Položil tím základy lánové vesnice dle franckého a hlubčického práva. K řádnému užívání patřilo klučení do té doby hlubokých lesů, pálení dřeva v milířích na uhlí, obsazování vyklučných prostor a jejich přeměnu na prvozemědělské využívání, chov ovcí a později i skotu. Jak probíhal život v tomto dávnověku je dnes už těžko zjištitelné, většina uváděných dokumentů je založena na úvahách a dohadech listovníků.

V 16. – 18. století pro Kozlovice a okolí přibývá historických dokumentů díky pohybu obyvatel za tzv. valašské kolonizace. Tehdy se Valaši ze svého původního osídlení ve Valachii v Rumunsku pozvolna posunovali po horských oblastech Karpatského oblouku až do Beskyd a s sebou přinášeli mimo svůj životní styl, svou mluvu, kroj, zvyky, písně a tance. Při této migraci dochází k míšení s již usedlým obyvatelstvem všude, kde procházeli.

Valaši se řídili tzv. valašským právem, charakterizovaným dlouhodobým osvobozením od daní a různými úlevami. Při osídlování vyklučných oblastí a těžké práci v lesích jim přinášelo určitou volnost a vlastní samosprávu. Představitelem světské moci byl Valašský Vojvoda, který řídil valašská hospodářství v osídlených lokalitách, dozíral nad Valachy, hájil jejich zájmy a zprostředkovával styk s vrchností na Hukvaldech. Vojvodové pocházeli většinou z rodu Krpců a jejich sídlem byly na tomto panství po 200 let právě Kozlovice.

V 16. a 17. století byly Kozlovice sídlem valašských vojvodů hukvaldského panství, kteří měli na starosti správu salaší s ovceři.

Tuto historickou etapu obce dokládá i znak obce (Příloha č. 1) – v modro-červeně děleném štítu vyrůstá z dělicí čáry mluvící znamení – stříbrný kozel se zlatou zbrojí. Mezi kopyty svírá zlatou valašku připomínající, že ves byla v minulosti sídlem valašského vojvody.

V dolním poli jsou umístěny tři stříbrné hroty ze znaku olomouckých biskupů, kteří bývali po staletí pány hradu Hukvaldy a tedy i kozlovickou vrchností.

Součástí obce Kozlovice je i část Měrkovice. Jako rok založení obce Měrkovice je brán rok 1789, kdy došlo k první parcelaci kozlovického panského poplužního dvora, na kterém robovali osadníci z Kozlovic a okolí. Tento dvůr tu byl již v 16. století. Své jméno dostaly na počest tehdejšího hukvaldského purkrabího Ondřeje Měrky a za dobu své skoro 200leté existence se pořádně rozrostly. Osadníci, kteří původně pracovali na panském v průběhu let, se začali věnovat hospodaření na vlastním, pracovali jako uhlíři v lesích, havíři v kozlovických železno-uhelných štolách, povozničili, či se věnovali řemeslům. Obec Měrkovice zanikla 1. 7. 1960 a byla přičleněna k obci Kozlovice jako její část.

Poloha a charakteristika obce Kozlovice

Rázovitá valašská dědina, jejíž datum založení 8. září 1294 je bezpečně historicky doloženo zakládací listinou, se nalézá na pomezí Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny. Obec patří do Moravskoslezského kraje a leží v nejsevernější výspě Valašska. Obec Kozlovice má délku 8 km a šířku 5, 5 km, rozprostírá se na ploše 21 km² a její průměrná nadmořská výška je 400 m n. m.

Kozlovice se nacházejí na protilehlé straně dominantního ondřejnického trojvrcholového masívu v údolí, kterým protéká řeka Ondřejnice. Obec obklopují mimo tři zmiňované vrcholy Ondřejníků také Králova hora, Bačův kopec, Kazničov, Strážnice, Kubicův vrch, Tábor, Šibenice a Jarošova.

Kozlovice jsou vsí tzv. silničního typu, založené jako dvouřadová lánová ves.

Obec Kozlovice s přilehlou částí Měrkovice má 2 954 obyvatel⁵² a nachází se zde asi 800 domů a 80 rekreačních chat. Klimatické podmínky v této kotlině se projevují většinou studenými zimními měsíci a poměrně teplým létem.

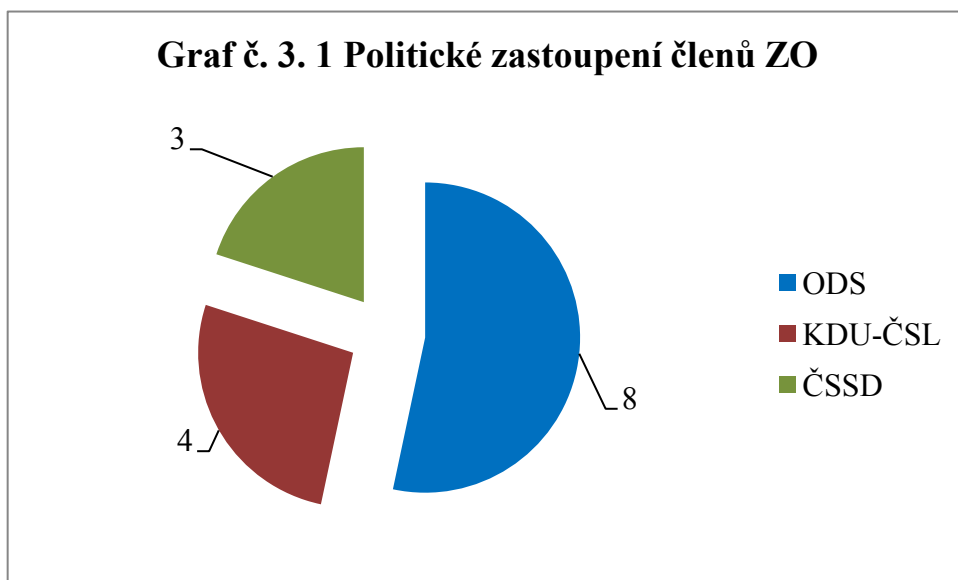
Kozlovice jsou vesnicí s dlouhodobou tradicí společenského života a různorodou aktivitou občanů sdružených v řadě spolků, klubů a jiných občanských sdružení. V současné době obec prožívá významný rozvoj podnikatelských aktivit, velmi často souvisejících s rozvojem cestovního ruchu.

⁵² Statistika dat obyvatel ke dni 31. 12. 2010.

3.2 Současnost obce

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta a pět zaměstnanců obce, kteří jsou zařazení do OÚ v Kozlovicích. RO Kozlovice nezřídila pro jednotlivé úseky činnosti OÚ odbory ani oddělení.

Zastupitelstvo obce Kozlovice se řídí Jednacím řádem, který upravuje přípravu, svolání, průběh jednání, usnášení a kontrolu plnění usnesení v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. ZO se schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání ZO svolává starosta alespoň sedm dní před zasedáním. Zastupitelstvo je složeno z 15 členů a jako své poradní orgány zřizuje dva výbory: finanční (3 členové) a kontrolní (3 členové). Na základě voleb, konaných v roce 2010 je zastoupení zastupitelů z hlediska politických stran uvedeno v následujícím grafu č. 3. 1.

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování, 2011.

V podzimních volbách roku 2010 zvítězila zcela jednoznačně politická strana ODS, její zastoupení v ZO je 51 % a reprezentuje ji osm členů. Čtyři členové v poměru 25 % zastupují politickou stranu KDU-ČSL a zbylých 24 % se třemi členy v zastupitelstvu patří ČSSD.

Rada obce je složena z pěti členů, kterými jsou starosta, místostarosta a další tři členové. Rada ke své činnosti zřizuje jako své iniciativní a poradní orgány komise informační, stavební, občanskou, sportovní a kulturní a redakční radu Zpravodaje.

Obec Kozlovice poskytuje svým občanům tyto služby:

- **velkoobjemový odpad** – občané mohou odevzdávat každý den (24 hod) do připraveného kontejneru umístěného na určeném místě,
- **nabídka prací a mechanismů** – občané mohou využít nabídku obce na různé práce (traktor s vlečkou včetně obsluhy, výkopové práce s UNC 750 včetně obsluhy, doprava nákladním automobilem Daewoo, atd.),
- **bezplatné právní služby** – OÚ v Kozlovicích zprostředkovává poskytování bezplatných právních služeb občanům Kozlovic a Měrkovic formou ústních konzultací v místnosti OÚ,
- **odborný lesní hospodář** – poskytuje vlastníkům lesa odborné poradenství v budově OÚ,
- **veřejné osvětlení** – zajišťují pro obec Technické služby, a. s. ve Frýdku-Místku. Veškeré poruchy se hlásí přímo Technickým službám,
- **nabídka jídel seniorům** – OÚ nabízí seniorům možnost využití nabídky hotových sterilovaných jídel ve skle firmy MAK-FES s. r. o. z Frýdku-Místku. K objednávce slouží stravovací SENIOR kupón. Senior má nárok na jedno jídlo denně a vybere si z nabídky 95 druhů hotových jídel. Obec tuto službu dotuje ze svého rozpočtu, a to nákupem jídelních misek a rozvozem jídel po obci.

Sportovní organizace obce:

- **TJ Sokol** (tenis – tato organizace vlastní tenisové kurty, stolní tenis, jóga, volejbal, ASPV-cvičení pro ženy, klub českých turistů, oddíl lyžování skoky- mají v pronájmu skokanský můstek obce k provozu skoku na lyžích, florbal).
- **Fotbalový klub** – FC Kozlovice je dobrovolným sdružením občanů provozujících tělovýchovu a sport na území obce Kozlovice, které vlastní fotbalové hřiště.
- **Hokejový klub** – HC Tornádo byl založen jako občanské sdružení a zaregistrován v r. 1999.
- **Motocyklový sport** – Bodro racing – přísně výběrová organizace, Bodro team – výchova mladých talentů.
- **Bez organizace-** paragliding, RC modely.

Spolky, sdružení na území obce:

- Sbor dobrovolných hasičů Kozlovice je organizační jednotkou sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, jimž je občanským sdružením, které působí na úseku požární ochrany.

- Sbor dobrovolných hasičů Měrkovice.
- Skautský oddíl (chlapci a děvčata).
- Myslivecké sdružení.
- Český svaz včelařů Kozlovice je občanské sdružení, jehož členy jsou chovatelé včel a příznivci včelařství.
- Občanské sdružení Šipkový klub Kozlovice je občanským sdružením občanů provozujících sport, osvětovou a hospodářskou činnost.

Dále se v obci nachází:

- **Multifunkční hřiště** – pozemek, na kterém hřiště stojí má obec pronajatý od TJ Sokol Kozlovice. Pozemek byl pronajat za účelem vybudování tohoto hřiště.
- **Tělocvična.**
- **Zdravotní středisko + lékárna** – budova ve vlastnictví obce, lékaři hradí za tyto prostory nájem nebytových prostor.

V oblasti kultury v obci působí Valašský vojvoda - folklorní soubor písní a tanců Valašský vojvoda z Kozlovic byl založen v květnu roku 1970. Navazuje na tradici tanečních skupin z okolí Ondřejníka v malebných moravských Beskydech. Součástí je umělecká cimbálová muzika. **Divadelní soubor** - ochotnické divadlo v Kozlovicích má stoletou tradici. Během let se ochotnické divadlo stalo občanským sdružením, které si samo organizuje svůj chod.

Organizace obce

Základní škola Kozlovice

Vlastníkem Základní školy (dále jen ZŠ) je obec. ZŠ budovu spravuje a od 1. 7. 2001 je příspěvkovou organizací, má právní subjektivitu a hospodáří se svým majetkem. Od 1. 1. 2003 sdružuje ZŠ, mateřskou školu (dále jen MŠ), školní družinu, jídelnu ZŠ a jídelnu MŠ. Je školou úplnou, zabezpečující kromě základního vzdělání, ranního i odpoledního provozu školní družiny i mnohostranné mimoškolní aktivity žáků – výuka hry na hudební nástroje, 19 kroužků a tělovýchovné aktivity. Ke škole patří dvě počítačové učebny, tělocvična, herna stolního tenisu, keramická dílna, volejbalové hřiště a zahrada.

Obecní knihovna Kozlovice

Knihovna se nachází v prostorách místní ZŠ, disponuje také připojením na internet. Vlastníkem knihovny je obec Kozlovice a zaměstnává jednu osobu. Knihovna je organizační

složkou obce, tzn., že nemá právní subjektivitu a veškeré náklady hradí obec. Zahrnuje se do rozpočtu obce a je pro ni vytvořen samostatný rozpočet.

3.3 Analýza hospodaření obce

Obce uskutečňují své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem, který podléhá schválení zastupitelstvu v rámci samostatné působnosti obce. Pokud není rozpočet schválen před zahájením rozpočtového roku, hospodaří obec podle pravidel rozpočtového provizoria. Toto rozpočtové provizorium musí schválit zastupitelstvo. Po schválení rozpočtu se provádí jeho rozpis podle rozpočtové skladby do příslušných položek a paragrafů.

V průběhu rozpočtového roku obec hospodaří podle přijatého rozpočtu a kontroluje jeho plnění. Jedním z důležitých orgánů, který se podílí na kontrole rozpočtu, je finanční výbor. V průběhu roku je potřeba uskutečňovat potřebné změny v rozpočtu z různých důvodů. Tyto změny se označují jako rozpočtová opatření. Je potřebné je uskutečnit vždy, když se mění vztahy k jiným rozpočtům (např. při získání dotace ze státního rozpočtu). Rozpočtová opatření schvaluje zastupitelstvo, popř. rada obce.

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření obce souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Závěrečný účet se zpracovává ve struktuře podle rozpočtové skladby a zahrnuje plnění rozpočtu, jeho příjmy, výdaje, použití fondů, vztahy k ostatním veřejným rozpočtům (k rozpočtům kraje, ke státnímu rozpočtu atd.). Obec je povinna nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok, a to krajským úřadem nebo auditorem. Vývoj rozpočtů za pětileté období v obci Kozlovice zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3. 1 Vývoj rozpočtů obce v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
		2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy	Daňové	18 926,19	20 838,77	24 977,00	22 045,96	23 543,77
	Tempo růstu v %	x	13,90	19,90	-11,73	6,79
	Nedaňové	3 777,01	5 131,27	4 815,19	5 240,26	5 163,94
	Tempo růstu v %	x	35,86	-6,16	8,83	-1,46
	Kapitálové	27,41	7 036,93	258,48	6 411,38	6 211,28
	Tempo růstu v %	x	25 572,86	-96,33	2 380,42	-3,12
	Dotace	10 935,29	20 484,14	10 336,70	14 946,62	36 041,22
	Tempo růstu v %	x	87,32	-49,54	44,60	141,13
Příjmy po konsolidaci		28 292,80	41 016,73	32 182,52	34 830,39	69 009,90
Tempo růstu v %		x	44,97	-21,54	8,23	98,13
Výdaje	Běžné	26 191,63	33 030,46	31 599,42	34 591,40	36 991,48
	Tempo růstu v %	x	26,10	-4,33	9,47	6,94
	Kapitálové	10 126,45	26 025,85	19 102,64	10 601,31	44 562,38
	Tempo růstu v %	x	157,01	-26,6	-44,5	320,35
Výdaje po konsolidaci		30 944,98	46 581,93	42 497,21	31 378,88	79 536,77
Tempo růstu v %		x	50,53	-8,77	-26,16	153,47
Financování po konsolidaci		2 652,06	5 565,17	10 314,69	-3 451,58	10 526,87

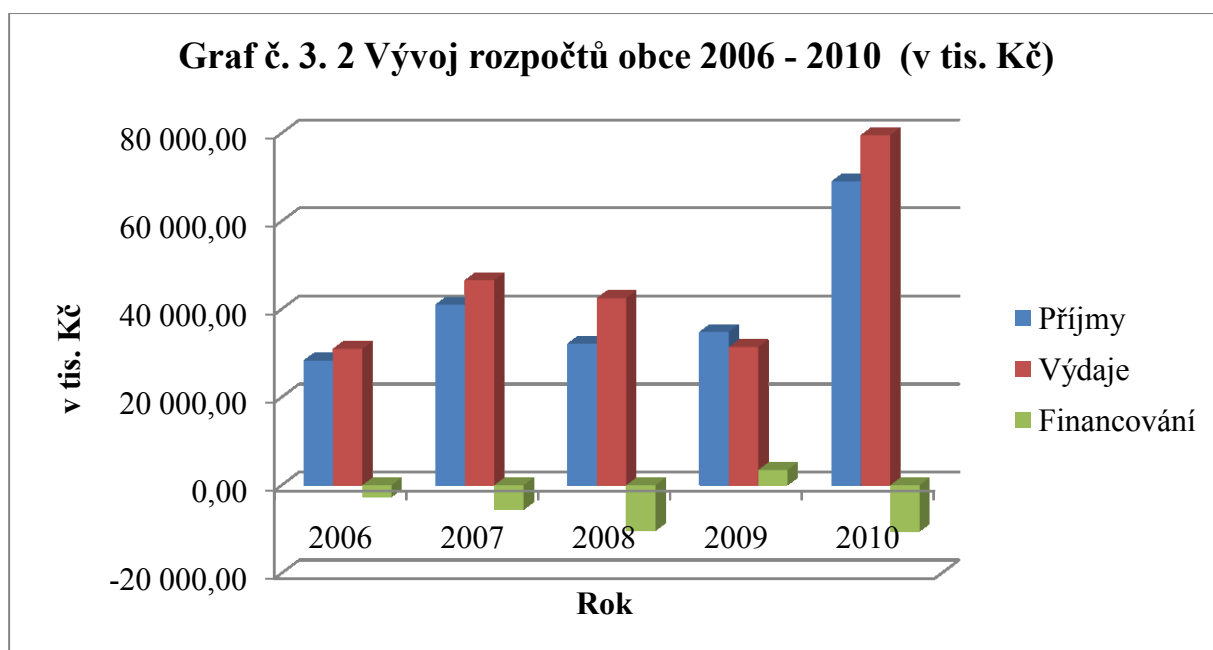
Zdroj: www.mfcr.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Vývoj rozpočtů obce Kozlovice je zpracován v pětileté řadě, a u každé třídy je uvedeno procentní tempo růstu. Příjmy, výdaje a financování je uvedeno vždy po konsolidaci.

Příjmy obce mají v tomto sledovaném období rostoucí tendenci, s výjimkou v roce 2007, kdy příjmy oproti roku 2006 značně vzrostly. Nárůst byl způsoben zejména dotačními prostředky, konkrétně obdržením účelové dotace ze státního rozpočtu na investiční akci v obci „Sportovně rekreační centrum Kozlovice“. Téměř stoprocentní nárůst příjmů v roce 2010 způsobují dotační prostředky ze státního rozpočtu, na investiční akce „Modernizace ZŠ Kozlovice“ a „Dostavba stokového systému“.

Výdaje byly analyzovány z pohledu běžných a kapitálových. Celkové výdaje po konsolidaci mají kolísavý charakter, což je způsobeno zejména rozdílnými kapitálovými výdaji v uvedených letech. Více než stoprocentní nárůst výdajů je sledován opět v roce 2010, což je zapříčiněno zmíněnou investiční akcí. Tato investiční akce „Dostavba stokového systému“ je hlavním předmětem diplomové práce, její realizace začala již v průběhu roku 2010 a předpokládané dokončení je v červnu roku 2011.

Z tabulky vyplývá, že **financování** obce je záporné, až na výjimku v roce 2009, kdy byl přebytek necelých 3,5 mil. Kč. V ostatních letech byly vždy výdaje vyšší než příjmy. Graficky zobrazuje financování v obci Kozlovice následující graf č. 3. 2.

Zdroj: www.mfcr.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Z grafu je jednoznačně vidět, že financování obce Kozlovice se pohybuje v záporných hodnotách, až na rok 2009. V roce 2008 a 2010 se financování dostalo do deficitu okolo 10 mil. Kč.

Daňové příjmy

Daňové příjmy obce jsou analyzovány ve čtyřech skupinách, a to výnosy z daní, daň z nemovitosti, místní a správní poplatky. Daňové příjmy zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3. 2 Daňové příjmy obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Výnosy z daní	17 334,32	19 315,82	23 073,12	19 992,68	21 152,75
Daň z nemovitostí	539,78	186,79	542,01	611,47	930,77
Místní poplatky	1 006,30	1 292,60	1 300,76	1 368,74	1 361,53
Správní poplatky	45,79	43,56	61,11	73,07	98,72
Celkem	18 926,19	20 838,77	24 977,00	22 045,96	23 543,77
Podíl na celkových příjmech	66,9 %	50,8 %	77,6 %	63,3 %	34,2 %

Zdroj: Závěrečné účty obce Kozlovice za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

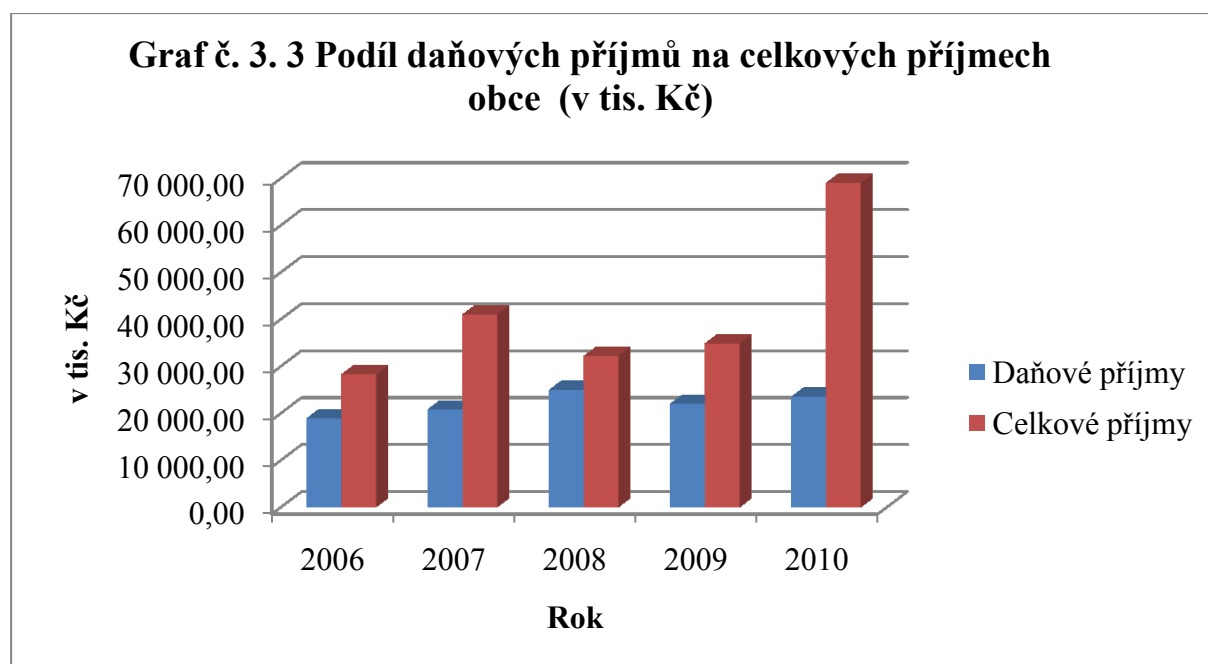
Z tabulky vyplývá, že výnosy z daní se v uvedených letech pohybují téměř na stejných částkách a tvoří největší objem daňových příjmů. Jedná se o daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, ze samostatné výdělečné činnosti, z kapitálových výnosů, daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu právnických osob za obec a daň z přidané hodnoty, která se na těchto příjmech podílí vždy nejvyšší částkou.

Daň z nemovitosti je výlučným příjmem rozpočtu obce. V pětiletém období se pohybuje v podobných číslech, až na rok 2007. V tomto roce byl rozpočet na tuto daň schválen ve výši 530 tis. Kč, ovšem došlo ke snížení z důvodu kompenzace s daňovou položkou – společné zdanění manželů.

Místní poplatky se objemově pohybují na stejné úrovni. V obci Kozlovice se jedná o odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatek za odnětí pozemků, za komunální odpad, poplatek ze psů, z veřejného prostranství, ze vstupného a z ubytovací kapacity.

Správní poplatky mají, až na rok 2007, rostoucí tendenci. Jedná se převážně o ověřování listin a podpisů, svatby.

Podíl daňových příjmů na celkových příjmech je zobrazen v následujícím grafu.

Zdroj: Závěrečné účty obce Kozlovice za léta 2006-2011, vlastní zpracování, 2011.

Daňové příjmy jsou hlavním zdrojem rozpočtů obce. Na celkových příjmech se podílejí v letech 2006 – 2009 více než 50 %. V roce 2010 se na celkových příjmech podílejí 34 %, což je způsobeno nárůstem objemu celkových příjmů. Z grafu je patrné, že daňové příjmy se v uvedených letech pohybují v obdobných částkách.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy obce jsou analyzovány z pohledu čtyř položek. Jde o příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy a přijaté splátky půjčených prostředků. Nedaňové příjmy zobrazuje tabulka č. 3. 3.

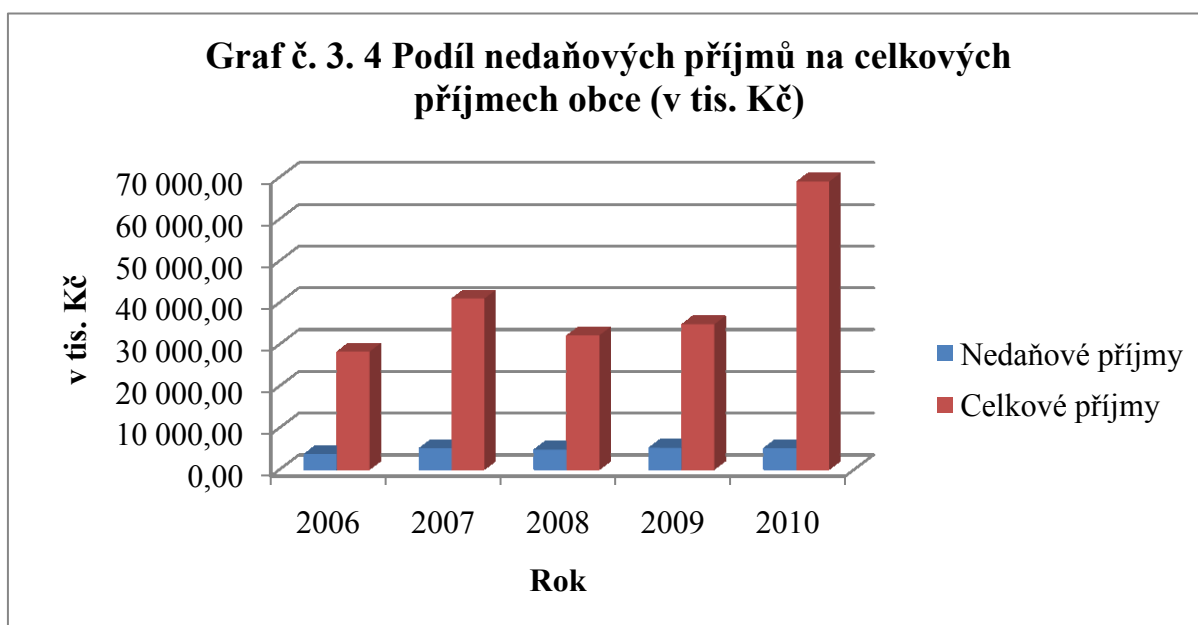
Tab. č. 3. 3 Nedaňové příjmy obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	3 593,72	4 729,97	4 619,45	5 080,28	4 976,12
Přijaté sankční platby a vratky transferů	x	63,39	90,00	4,48	30,00
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	173,79	323,91	97,24	135,50	141,82
Přijaté splátky půjčených prostředků	9,50	14,00	8,50	20,00	16,00
Celkem	3 777,01	5 131,27	4 815,19	5 240,26	5 163,94
Podíl na celkových příjmech	13 %	12,5 %	14,9 %	15 %	7 %

Zdroj: www.mfcr.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Na nedaňových příjmech má největší podíl položka, která se týká příjmů z vlastních činností a odvodů přebytků organizací s přímým vztahem. Tyto příjmy dosahují téměř 95 % celkových nedaňových příjmů. Objemově největší částku představují příjmy z poskytování služeb a výrobků. Do příjmů z prodeje nekapitálového majetku a ostatních nedaňových příjmů patří zejména příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku, přijaté neinvestiční dary, přijaté pojistné náhrady a příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytych nerostů. Přijaté splátky půjčených prostředků zahrnují splátky půjčených prostředků od obyvatelstva.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílejí průměrně 12,5 %. Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech obce zobrazuje následující graf.

Zdroj: Závěrečné účty obce Kozlovice za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

Z grafu vyplývá, že nedaňové příjmy obce se ve sledovaném období pohybují na podobné úrovni. V letech 2006 – 2009 se nedaňové příjmy podílely na celkových příjmech obce vždy necelými 15 %. V roce 2010 to bylo 7 %, a to z důvodu téměř stoprocentního nárůstu objemu celkových příjmů.

Kapitálové příjmy

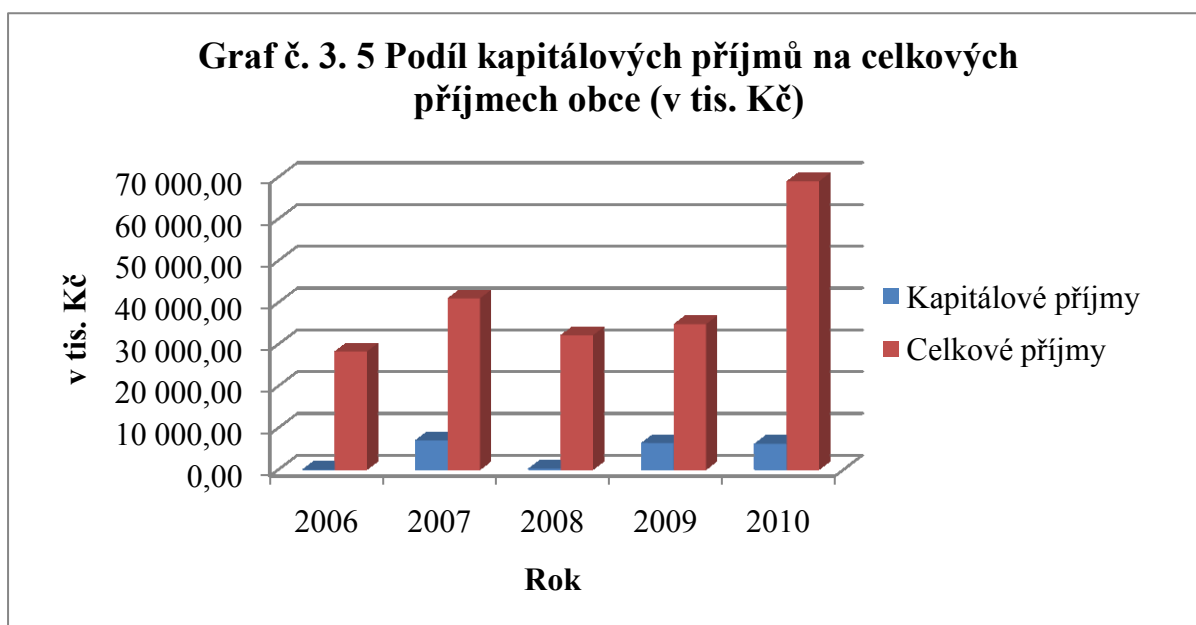
Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku a příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů. Analýzu kapitálových příjmů zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3. 4 Kapitálové příjmy obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy z prodeje dl. majetku a ostatní kapitálové příjmy	27,41	7 036,93	258,48	6 411,38	6 211,28
Příjmy z prodeje akcií a ostatních majetkových podílů	x	x	x	x	x
Celkem	27,41	7 036,93	258,48	6 411,38	6 211,28
Podíl na celkových příjmech	0,09 %	17, 2 %	0,8 %	18 %	9 %

Zdroj: www.mfer.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

V roce 2006 a 2008 se jednalo o nejnižší rozpočtované příjmy. Tyto příjmy zahrnují v uvedených letech zejména příjmy z prodeje pozemků a přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku. Podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech obce je zobrazen grafem č. 3. 5.

Zdroj: Závěrečné účty obce Kozlovice za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

Graf dokazuje, že v roce 2006 a 2008 byly kapitálové příjmy zanedbatelné. V letech 2007, 2009 a 2010 se pohybují v celkových částkách okolo 6, 5 mil. Kč.

Dotace

Dotace jsou dalším důležitým příjmem obcí, a jsou poskytovány většinou ze státního rozpočtu, popř. z evropských fondů. Obci jsou každoročně poskytovány dotace neinvestičního charakteru, a dále mohou být uděleny investiční dotace, které se nemusí běžně opakovat. Poskytnuté dotace zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3. 5 Dotace obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Neinvestiční přijaté dotace	6 609,1	13 535,14	10 248,50	14 946,62	6 651,22
Investiční přijaté dotace	4 326,19	6 949,00	88,20	x	29 390,00
Celkem	10 935,29	20 484,14	10 336,70	14 946,62	36 041,22
Podíl na celkových příjmech	38 %	49 %	32 %	42 %	52 %

Zdroj: www.mfcr.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

V letech 2006 – 2010 byly obci poskytnuty vždy neinvestiční dotace. Jedná se o dotace z pokladní správy SR, neinvestiční dotace ze SR, dotace od obcí na žáky, dotace od kraje a dotace od mezinárodních institucí.

V roce 2006 byla poskytnuta investiční dotace ze SR ve výši 4 mil. Kč na akci „Generální oprava elektro na ZŠ“. Další investiční dotace byla poskytnuta z krajského úřadu MSK v hodnotě necelých 330 tis. Kč na investiční akce „Autobusová zastávka Kozlovice – Střed a oprava chodníků“, „Dovybavení víceúčelového hřiště“ a „Autobusová zastávka Kozlovice – U kříže“.

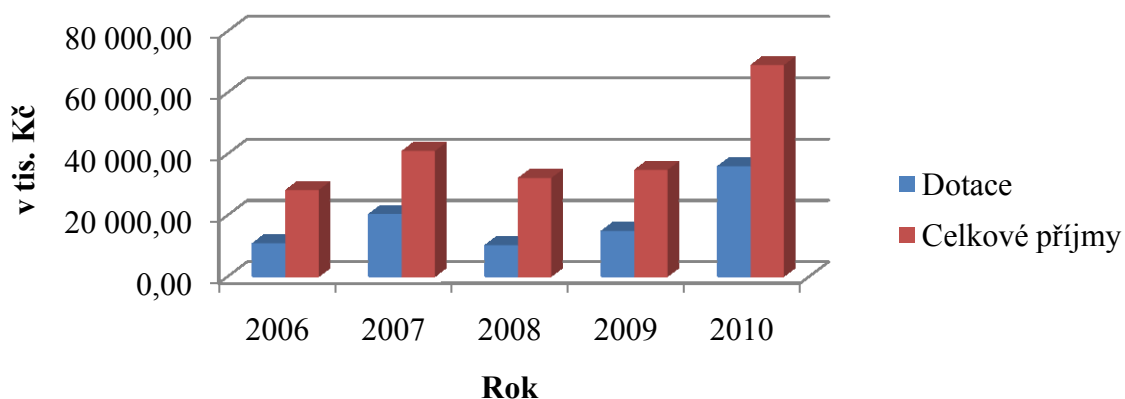
V roce 2007 byla poskytnuta účelová investiční dotace 5 mil. Kč z ministerstva financí na stavbu „Sportovně rekreační centrum Kozlovice“ a z ministerstva vnitra byla poskytnuta další účelová dotace ve výši necelých 2 mil. Kč na zakoupení hasičské automobilové cisterny Renault Midlum.

V roce 2008 byla poskytnuta investiční dotace z MSK na realizaci projektu „Modernizace budovy a celého areálu MŠ v Kozlovicích“ v hodnotě necelých 90 tis. Kč.

V roce 2009 nebyla poskytnuta žádná investiční dotace a v roce 2010 byly poskytnuty účelové investiční dotace ze SR na akce „Modernizace ZŠ Kozlovice“ v hodnotě 590 tis. Kč a „Dostavba stokového systému“ v hodnotě 28 mil. Kč. Další investiční transfery byly poskytnuty od regionální rady soudržnosti Moravskoslezsko ve výši 800 tis. na realizaci projektu „Modernizace hasičské zbrojnice – podpora spolkových a volnočasových aktivit v Kozlovicích“.

Podíl dotací na celkových příjmech obce je dále graficky zpracován.

**Graf č. 3. 6 Podíl dotací na celkových příjmech obce
(v tis. Kč)**

Zdroj: Závěrečné účty obce za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

Podíl dotací na celkových příjmech obce v letech 2006 – 2009 nedosahují 50 %. Výjimkou je rok 2010, kdy je podíl dotací na celkových příjmech 52 %.

Běžné výdaje

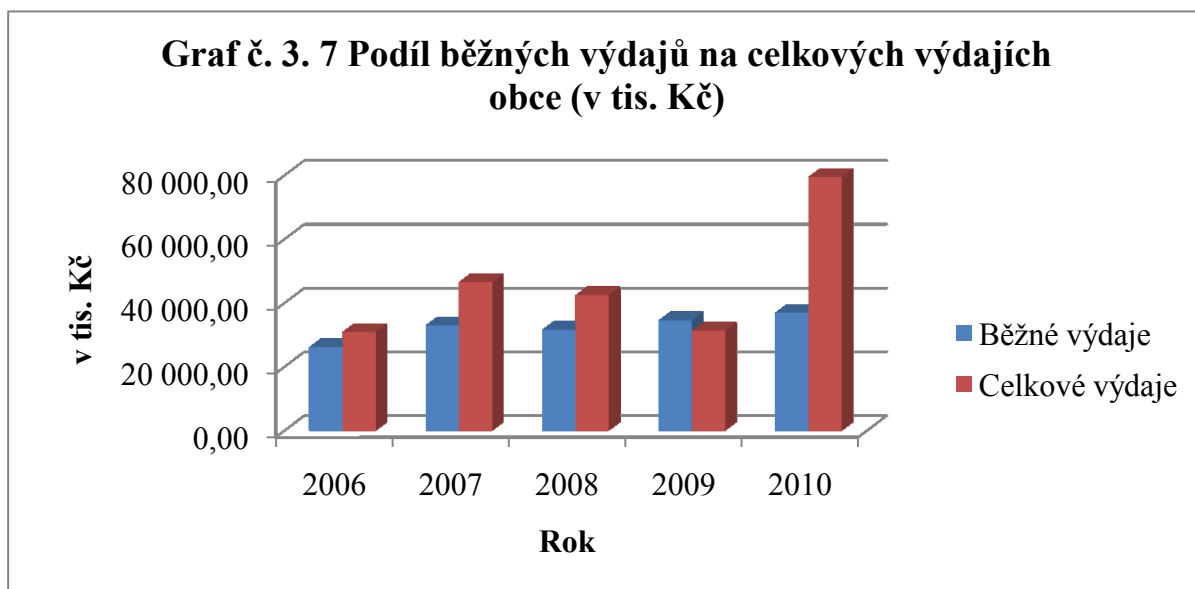
Do skupiny běžných výdajů patří výdaje na platy zaměstnanců, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem. Dále neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům, neinvestiční transfery obyvatelstvu, neinvestiční půjčené prostředky a ostatní neinvestiční výdaje. Běžné výdaje v obci Kozlovice zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3. 6 Běžné výdaje obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Výdaje na platy a pojistné	6 564,47	6 018,15	6 807,42	6 725,31	7 879,76
Neinvestiční nákupy	10 711,56	10 020,26	9 448,32	9 424,15	10 905,26
Neinvestiční transfery podnik. subjektům a NO	292,50	419,50	452,00	417,50	423,50
Neinvestiční transfery a platby rozpočtům	8 231,71	16 221,70	14 323,68	17 704,34	17 432,26
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	371,39	350,85	568,00	320,10	350,70
Neinvestiční půjčené prostředky	20,00	x	x	x	x
Celkem	26 191,63	33 030,46	31 599,42	34 591,40	36 991,48
Podíl na celkových výdajích	84 %	70 %	74 %	110 %	46 %

Zdroj: www.mfcr.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Nejvyšší hodnoty v kategorii běžných výdajů zauímají neinvestiční transfery a platby rozpočtům a neinvestiční nákupy. V roce 2009 a 2010 dosáhly neinvestiční transfery a platby rozpočtům částky okolo 17 mil. Kč, to je způsobeno zejména neinvestičními příspěvky zřízené příspěvkové organizaci a převody vlastním rozpočtovým účtům. Podíl běžných výdajů na celkových výdajích v obci Kozlovice je zobrazen v následujícím grafu.

Zdroj: Závěrečné účty obce za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

Běžné výdaje se ve sledovaných letech pohybují na úrovni okolo 30 mil. Kč. Na celkových výdajích obce se do roku 2008 průměrně podílejí 75 %. V roce 2009 běžné výdaje převyšují celkové výdaje po konsolidaci. Tato situace je zapříčiněna zmíněnou konsolidací výdajů. V roce 2010 zauímají běžné výdaje 46 % na celkových výdajích, i když objemově se tato částka výrazně nezměnila. Tento procentní pokles způsobil nárůst celkových výdajů.

Kapitálové výdaje

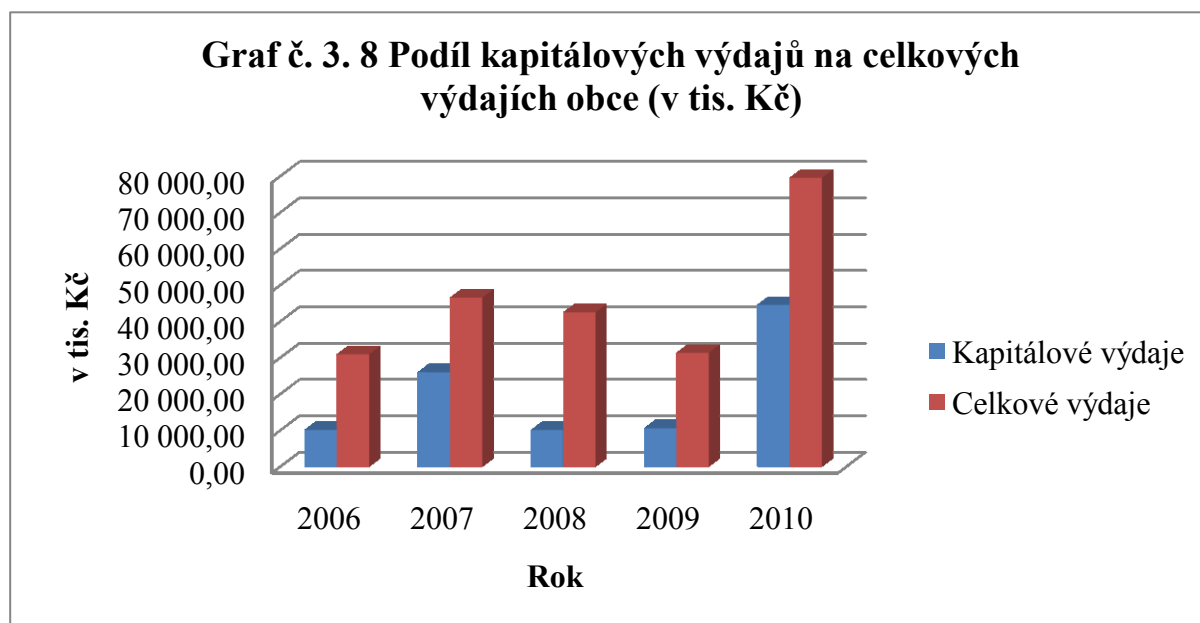
Kapitálové výdaje souvisejí zejména s investičními nákupy, pořízením hmotného investičního majetku, pozemků, dalšími výdaji souvisejícími s investičními nákupy a různé investiční transfery. Následující tabulka zobrazuje kapitálové výdaje v obci Kozlovice.

Tabulka č. 3. 7 Kapitálové výdaje obce za léta 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Investiční nákupy	10 101,45	26 025,85	19 102,64	10 601,31	44 562,38
Investiční transfery	25,00	x	x	x	x
Celkem	10 126,45	26 025,85	19 102,64	10 601,31	44 562,38
Podíl na celkových výdajích	33 %	56 %	45 %	34 %	56 %

Zdroj: www.mfer.cz, Závěrečný účet obce Kozlovice za rok 2010, vlastní zpracování, 2011.

Na kapitálových výdajích má největší podíl pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Pouze v roce 2006 byly poskytnuty neinvestiční transfery obyvatelstvu. Podílově jsou kapitálové výdaje na celkových výdajích obce Kozlovice zobrazeny v následujícím grafu.

Zdroj: Závěrečné účty obce za léta 2006 – 2010, vlastní zpracování, 2011.

Výše kapitálových výdajů souvisí s investičními akcemi v obci Kozlovice. V roce 2007 byl sledován nárůst těchto výdajů, z důvodu výstavby Sportovně rekreačního centra v obci. Další nárůst těchto výdajů v roce 2010 zapříčinily investiční akce „Modernizace ZŠ Kozlovice“ a „Dostavba stokového systému v obci“.

V roce 2006, 2008 a 2009 se kapitálové výdaje podílely průměrně 38 % na celkových výdajích obce. V roce 2007 a 2010 se podílely 56 %.

Z hlediska odvětvového třídění rozpočtové skladby je možno výdaje obce rozdělit do šesti položek, které zobrazuje následující tabulka č. 3. 8.

Tabulka č. 3. 8 Odvětvové třídění výdajů v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Zemědělství a lesní hospodářství	149,74	405,85	51,46	307,21	60,57
% zastoupení	0,5	0,9	0,1	1	0,07
Průmysl a ostatní odvětví hospodářství	7 654,65	5 852,10	4 547,62	12 937,26	58 761,50
% zastoupení	24,7	12,6	10,7	41,2	73,8
Služby pro obyvatelstvo	15 551,66	27 484,78	28 860,28	12 166,92	17 947,68
% zastoupení	50,3	59	67,9	38,8	22,6
Sociální věci a politika zaměstnanosti	162,72	115,95	125,00	25,00	25,00
% zastoupení	0,5	0,2	0,3	0,1	0,03
Bezpečnost státu a právní ochrana	274,60	4 987,80	339,77	305,39	386,75
% zastoupení	0,9	10,7	0,8	0,9	0,5
Všeobecná veřejná správa a služby	7 151,61	7 735,45	8 573,08	5 637,10	2 355,27
% zastoupení	23,1	16,6	20,2	18	3
Celkem	30 944,98	46 581,93	42 497,21	31 378,88	79 536,77
%	100	100	100	100	100

Zdroj: Závěrečné účty obce za léta 2006-2010, vlastní zpracování, 2011.

Do odvětví **zemědělství a lesní hospodářství** řadíme podporu ostatní produkční činnosti lesního hospodářství. Nejvyšší výdaje byly vynaloženy v roce 2007 na položky, ke kterým patří zejména mzdy, včetně odvodů, těžba dřeva, přibližování dříví potahem, opravy motorových pil a pořez kulatiny. Průměrně se toto odvětví podílí 0,5 % na celkových výdajích.

Výdaje na **průmysl a ostatní odvětví hospodářství** se pohybují ve stejné výši, až na rok 2009 a 2010. V roce 2009 tento nárůst způsobuje položka silnice a odvádění a čištění odpadních vod. Silnice, kde se běžně zahrnují mzdy, včetně odvodů, spotřebu pohonných hmot, zimní údržbu místních komunikací, nejvyšší výdaje však byly vynaloženy

na vybudování místních komunikací v lokalitě Fojtíková. V položce odvádění a čištění odpadních vod byl nárůst z důvodu vybudování kanalizace rovněž v lokalitě Fojtíková. V roce 2010 se jedná opět o položku odvádění a čištění odpadních vod, nejvyšší položku nákladů tvoří stavební práce na investiční akci dostavby stokového systému, zadání a uveřejnění veřejné zakázky, technický dozor investora a rozbory odpadních vod. Objemový průměr tohoto odvětví je 32,6 % na celkových výdajích.

Odvětví **služeb pro obyvatelstvo** nejvíce reprezentují výdaje na základní školu, komunální služby a územní rozvoj, sportovní zařízení v majetku obce a sběr a svoz komunálního odpadu. Nárůst v letech 2007 a 2008 způsobují výdaje na výstavu Sportovně rekreačního centra v obci Kozlovice. Průměrně tyto výdaje dosahují 48 % na celkových výdajích.

Prostředky na **sociální věci a politiku zaměstnanosti** se výdajově pohybovaly okolo 100 tis. Kč až do roku 2009, kdy klesly na 25 tis. Kč. Důvodem je odstranění položky pečovatelská služba z tohoto odvětví a výdaje se poskytují pouze na klub důchodců. Průměrně tvořily 0,2 % na celkových výdajích.

Do odvětví **bezpečnost státu a právní ochrana** se v obci Kozlovice řadí výdaje na požární ochranu Kozlovice a požární ochranu Měrkovice. Nejvyšší výdaje byly poskytnuty v roce 2007, a to díky nákupu automobilové stříkačky Renault Midlum. Průměrně se toto odvětví podílí 2,8 % na celkových výdajích.

Všeobecná veřejná správa a služby zahrnuje prostředky na činnosti ZO a činnost místní správy. Výdaje se pohybují ve stejné míře až na pokles v roce 2010, kdy byly tyto výdaje sníženy o daň z příjmu právnických osob za obec + DPH. Na celkových výdajích se podílí průměrně 16 %.

4 FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKCE V OBCI

Poslední kapitola diplomové práce je zaměřena na nalezení vhodné možnosti financování investiční akce v obci Kozlovice. Investiční akce, na kterou je tato práce zaměřena, je dobudování splaškové kanalizace v obci. Možností, jak financovat dostavbu stokového systému, se nabízí několik. Tato kapitola se zaměřuje na financování z vlastních zdrojů a z cizích zdrojů, zejména formou dotací či úvěru.

Nutnost dobudovat splaškovou kanalizaci v obci vychází ze směrnice Rady č. 91/271/EHS, v níž se uvádí, že obce s počtem ekvivalentních obyvatel (dále EO) nad 2000 musí být odkanalizovány. Obec Kozlovice patří do kategorie obcí s počtem ekvivalentních obyvatel vyšším než dva tisíce. Z toho vyplývá, že obec musí kanalizaci dobudovat a splnit tak požadavky Směrnice Rady.

4.1 Vodní hospodářství v ČR

V České republice je vodní hospodářství národohospodářským odvětvím, které se dělí na dva obory, a to:

- obor vodních toků a
- obor vodovodů a kanalizací.

Obor vodních toků se zabývá správou, provozem a rozvojem hydrografické sítě, tj. sítě vodních toků včetně jejich úprav, dále pak objektů a útvarů na nich, zejména přehrad, jezů, vodních nádrží, stupňů a jiných vodních staveb souvisejících s využíváním povrchových vod, regulací jejich odtoku a ochrany před povodněmi. Patří sem také vytváření příznivých podmínek pro obecné užívání vod, pro vodní dopravu a pro krajinnotvorné využívání vod. Organizačně se obor vodních toků dělí do pěti hlavních povodí, v nichž působí státní podniky: Povodí Labe, Povodí Vltavy, Povodí Ohře, Povodí Moravy a Povodí Odry. Tyto firmy mají formu státních podniků a jsou v plném vlastnictví státu, který řídí jejich hospodaření.

Odbor vodovodů a kanalizací se zabývá zásobováním pitnou vodou a odváděním a čištěním odpadních vod. Slouží jak obyvatelstvu, tak i ostatním uživatelům, ať již průmyslu, tak i službám všeho druhu. Významně se tak podílí na zajištění hygienicky nezávadného prostředí a zdravých životních podmínek. Patří sem budování a provozování jímacích objektů na vodních zdrojích, úpraven vody, vodovodních distribučních sítí, kanalizačních sítí a čistíren odpadních vod. Je spjat s životem v urbanizovaném prostředí, proto je někdy označován jako vodní hospodářství obcí.

4.2 Legislativní prostředí v ČR v odvětví vodního hospodářství

Základní a obecnou právní normou upravující vztahy k vodám, jejich ochranu a využívání je **zákon č. 254/2001 Sb., o vodách** a o změně některých zákonů v platném znění (vodní zákon). Pro praktické fungování oboru mají z hlediska veřejné správy největší význam orgány obcí a krajů. Obce i kraje jsou podle tohoto zákona vodoprávními úřady, které mají rozsáhlé pravomoci a i povinnosti. Obecní úřady zejména upravují, případně omezují obecné nakládání s vodami, vyžaduje-li to veřejný zájem. Tím se rozumí činnosti, které jinak nevyžadují zvláštní povolení.

Zákonem, který ve značné míře formuje fungování a vývoj oboru vodovodů a kanalizací je **zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu** a o změně některých zákonů, a k němu prováděcí vyhláška č. 428/2001 Sb. Zákon připouští, že vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu nemusejí být ve vlastnictví veřejnoprávního subjektu, postačí, že jsou vodovod či kanalizace zřízeny a provozovány ve veřejném zájmu.

Kromě uvedených zákonů ovlivňují obor vodovodů a kanalizací další právní normy, zejména zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a zákon č. 86/2002 Sb., o ovzduší.

Ukončení přístupových rozhovorů ČR do Evropské unie (dále jen EU) pro nás znamenal zavádění legislativy EU do legislativy národního státu a implementaci sekundárního práva Evropského společenství (dále jen ES), mezi něž patří **Směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod**. ČR kromě obecných závazků Směrnice akceptovala celé území ČR jako tzv. „citlivé území“, což znamená značné zpřísnění požadavků. Bylo stanoveno přechodné období do 31. 12. 2010, které se týká časového odložení závazků plné shody s požadavky článků Směrnice.

Do české legislativy byla tato Směrnice transponována prostřednictvím zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, jeho novely č. 40/2004 Sb. a nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.

Pro naplnění závazků ČR vůči ES musí být na území ČR zajištěno, aby:⁵³

- všechny aglomerace⁵⁴ s populačním ekvivalentem vyšším než 2000 EO⁵⁵ byly vybaveny stokovými soustavami pro městské odpadní vody,
- městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami v aglomeracích s populačním ekvivalentem vyšším než 2000 EO byly před vypouštěním podrobeny sekundárnímu nebo jinému ekvivalentnímu čištění,
- městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami v aglomeracích s populačním ekvivalentem vyšším než 10 000 EO byly před vypouštěním čištěny podle požadavků, jimž bylo do našeho právního systému zakotveno rozhodnutí ČR z přístupových dohod k EU, že celé území ČR je vyhlášeno citlivou oblastí,
- městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami v aglomeracích s populačním ekvivalentem menším než 2000 EO byly před vypouštěním podrobeny přiměřenému čištění.

Stav implementace Směrnice je na vládní úrovni sledován prostřednictvím materiálu „Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod“, který každoročně projednává a schvaluje vláda ČR a řeší plnění požadavků uvedené směrnice. Jeho součástí je i aktuální seznam konkrétních aglomerací rozdělený na ty, které splňují požadavky Směrnice, které musí být dořešeny v rámci implementace Směrnice ve stanoveném přechodném období a ty, které v současné době nemají připravené žádné projekty. Dořešit jednotlivé aglomerace znamená realizovat v těchto aglomeracích opatření, tj. výstavbu, rekonstrukci, zvýšení kapacit čistírny odpadních vod anebo výstavbu či dostavbu kanalizace. U každé aglomerace je uveden její název, příslušnost ke konkrétnímu kraji ČR, celkový počet ekvivalentních obyvatel, procento napojení na kanalizaci, zda vyhovuje čistírna odpadních vod, náklady na realizaci opatření a termín ukončení akce.

⁵³ Volná citace, Směrnice Rady č. 91/271/EHS.

⁵⁴ Aglomerace je oblast, v níž je soustředění obyvatel a popřípadě i hospodářských činností dostatečně velké, aby městské odpadní vody byly shromažďovány a odváděny do čistírny městských odpadních vod nebo do konečného místa vypouštění.

⁵⁵ EO – ekvivalentní počet obyvatel, vypočte se jako součet počtu obyvatel a populačního ekvivalentu PE, což je srovnávací veličina odvozená ze srovnání průmyslových odpadních vod se splaškovými odpadními vodami zpravidla s hodnotou specifického znečištění produkovaného jedním obyvatelem za den.

4.3 Současný stav kanalizace v obci

Obec Kozlovice patří do kategorie obcí s počtem ekvivalentních osob vyšším než 2000, a aby splnila požadavky Směrnice, musí být obec odkanalizována do roku 2010. Požadavky Směrnice jsou splněny, pokud se na území obce nachází čistírna odpadních vod a je odkanalizováno 85 % EO.

Pro občany platí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, který ukládá obci povinnost likvidaci vlastních odpadních vod zajistit. Ze zákona přímo vyplývá, že obecní úřad může rozhodnutím v přenesené působnosti uložit vlastníkům stavebních pozemků nebo staveb, na kterých vznikají, nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci, je-li to technicky možné.

Na území obce Kozlovice se nachází čistírna odpadních vod (dále ČOV) a část obce je odkanalizována. Napojeno je cca 1100 EO. ČOV má dostatečnou kapacitu na napojení celé obce. Část stávající stokové sítě a ČOV vlastní a provozují Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. (dále SmVaK). Zbytek stávající stokové sítě je v majetku obce a provozuje ji opět SmVaK Ostrava, a. s. V obci schází napojit cca 1400 až 1500 EO.

Byla zpracována prvotní studie, která měla stanovit především rozsah, hlavní trasy a soulad s výše uvedenou směrnicí Rady ES. Jedná se o velmi náročnou akci především po finanční stránce. Takové prostředky obec v žádném případě nemá a musí se spolehnout na dotace. Dotace jsou přísně účelové a přesně vymezují, co se za ně dá vybudovat. Rozhodně nebudou odkanalizovány všechny domy ani ulice. V dotačních podmínkách se vyskytuje pojem účelně vynaložených prostředků na jednoho EO. Toto vše bude řešit připravovaná projektová dokumentace. Pokud pravidla obec nesplní, dotaci nedostane.

Projektovou dokumentaci zpracovává (na základě výběrového řízení) firma Studio-D inženýrské sítě, Opava. Celkovou situaci kanalizace v obci zobrazuje příloha č. 2.

Technologie výstavby

1. Nejdříve se budují tzv. hlavní řády – velké betonové šachty propojené s rourami o průměru 30 cm.
2. V průběhu budování hlavních řádů budou občané kontaktováni dodavatelskou firmou a požádáni o upřesnění místa budoucí revizní šachty (plastová, průměr 40 cm), která se bude nacházet na hranici jejich pozemků. Do této šachty se v budoucnu budou občané napojovat jejich přípojkou přímo z jejich domu. Upřesnění místa revizní šachty slouží k tomu, aby mohl být do hlavního řádu vložen mezikus – odbočka.

Tato odbočka se zaslepí a celý hlavní řád se zasype a zhutní.

3. Po vybudování několika set metrů hlavního řádu se provádí tzv. tlaková a kamerová zkouška daného úseku.
4. Pokud zkouška proběhne úspěšně, začnou se v daném úseku budovat tzv. veřejné části přípojek – od vloženého muzikusu v hlavním řádu po revizní šachtu včetně. Dojde opět k zasypání a zhutnění. Veřejné části přípojek nelze z technologického hlediska budovat současně s hlavním řádem, proto se stavebníci budou vracet.
5. Provede se geodetické zaměření daného úseku, proběhnou zkoušky zhutnění zásypu a úpravy povrchu.

Postup prací:

1. nejdříve proběhne geodetické zaměření předmětného území, eventuálně další pozdější doměření,
2. budou stanoveny nejvhodnější trasy s ohledem na stávající sítě (plyn, telefon, vodovod, dešťová kanalizace, elektro) a vlastníky pozemků,
3. proběhne seznámení občanů s návrhem, korekce dle oprávněných připomínek,
4. budou stanoveny místa napojení a sepsány písemné dohody,
5. podání žádosti o územní rozhodnutí,
6. zpracování dokumentace pro stavební povolení a podání žádosti o stavební povolení,
7. žádost o dotaci,
8. realizace - pokud obec obdrží dotaci, rok 2011.

Smlouva na realizaci díla **Kozlovice – dostavba stokového systému** byla podepsána. V září roku 2009 bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele stavby. Toto řízení bylo nakonec zrušeno, protože nabídková cena (84 mil. Kč bez DPH) se obci zdála příliš vysoká, když proti projektované ceně byla o 8 mil. Kč nižší. Počátkem roku 2010 bylo vyhlášeno nové řízení. Cenu se podařilo snížit o dalších 10 mil. Kč, což obec pokládá za výrazný úspěch. Dodavatelem stavby Kozlovice – dostavba stokového systému se stalo sdružení Pohl – Aqualia za nabídnutou **cenu 88 893 333 Kč s DPH**. Dne 4. 5. 2010 byla podepsána smlouva o dílo a začala realizace stavby. Termín dokončení investiční akce je předpokládán 30. 6. 2011. Délka nově vybudovaných stok je 9 044 m.

4.4 Možnosti financování investiční akce

Obec Kozlovice musí vzhledem k finanční náročnosti stavby zvolit vhodný způsob financování, aby nedošlo k dalšímu zadlužování obce. Financovat investiční akci je možné více variantami. Obec může dostavbu stokového systému financovat z vlastních zdrojů, nebo z cizích zdrojů, především pomocí dotací či úvěru.

První variantou je financování zcela z vlastních zdrojů, kdy záleží většinou na rozpočtu obce, zda si může tuto investiční akci profinancovat ze svých prostředků. Prostřednictvím cizích zdrojů je možnost financování investičních akcí pomocí využití dotačních titulů, a to jak z evropských, tak národních zdrojů. Jako poslední možnost připadá v úvahu úvěrové financování. Úvěry lze v ČR získat od různých komerčních bank působících v tuzemsku, které poskytují úvěry na financování infrastruktury přímo obcím za zvýhodněné úrokové sazby.

4.4.1 Financování dostavby stokového systému z vlastních zdrojů

Financování investiční akce z vlastních zdrojů pro obec znamená, že by tyto náklady na dobudování stokového systému hradila zcela ze svého rozpočtu, tudíž zcela ze svých příjmů. V předchozí kapitole diplomové práce je uveden vývoj rozpočtů obce Kozlovice (viz tabulka č. 3. 1). Z této tabulky lze vyčíst, že průměrné příjmy obce za období pěti let se pohybují okolo 35 mil. Kč. Největší podíl na těchto příjmech mají příjmy daňové, kapitálové příjmy se podílejí v těchto letech nepatrně. Tato investiční akce představuje velký zásah do hospodaření a s ohledem na výši kapitálových výdajů ve sledovaném období, které průměrně představují 22 mil. Kč, by se veškeré ostatní investice musely v obci pozastavit. V případě pozastavení ostatních investičních akcí v obci, by i přesto obec musela čtyři roky na výstavbu kanalizace šetřit. Ovšem za pětileté období se cena může navýšit na částku, kterou by obec z těchto prostředků nebyla schopna financovat. Vzhledem k nutnosti dobudování stokového systému, který uvádí dříve zmíněná Směrnice, je nepředstavitelné, aby byla tato investiční akce hrazena na úkor zastavení ostatních investičních akcí v obci. Navíc je to vůči běžnému fungování obce zcela nereálná záležitost.

Další možností, jak financovat investiční akci ze svých zdrojů je prodej či pronájem majetku obce. Z rozvahy obce za rok 2010 (Příloha č. 3) vyplývá, že obec vlastní dlouhodobý hmotný majetek v celkové výši 163 mil. Kč. Z toho mají největší podíl stavby (54 %), dále nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (30 %), samostatné movité věci a soubory movitých věcí (9 %) a pozemky (5 %). Z toho plyne, že obec se na financování této investiční

akce může podílet svými zdroji, pokud se jí podaří prodat část majetku ve formě pozemků, nebo pronajmout nevyužitou budovu v obci.

Vzhledem k finanční náročnosti celé **investiční akce v obci – dostavba stokového systému**, kde náklady tvoří necelých 89 mil. Kč s DPH, se možnost financování zcela z vlastních zdrojů jeví **nereálnou**. Obec není schopna pozastavit ostatní investiční akce v obci jako např. opravy či rekonstrukce silnic, chodníků na úkor výstavby kanalizace. Financování prostřednictvím prodeje či pronájmu majetku je přijatelnější, ovšem je nereálné, aby obec prodala či pronajala majetek v takové výši, aby mohla zcela financovat dostavbu kanalizace.

4.4.2 Financování dostavby stokového systému pomocí dotací z evropských zdrojů

Další možností, jak financovat investiční akci v obci, je využití dotačních titulů. Obec může žádat o dotaci z různých zdrojů. Dotace mohou být poskytnuty z evropských zdrojů. Jedná se zejména o dotace z fondů EU a dalších zdrojů

Poskytované dotační programy jsou účelově zaměřeny, tzn., že poskytnuté prostředky musí být použity na vymezený účel. Mohou být stanoveny podmínky čerpání dotací, např. spolufinancování obcí, nemožnost čerpat prostředky z více dotačních titulů na připravovanou investiční akci apod.

V této podkapitole budou popsány dotační programy vyhovující dané investiční akci – dostavba stokového systému v obci Kozlovice.

EU prostřednictvím politiky soudržnosti usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj všech svých členských států a jejich regionů. Toto úsilí souhrnně označuje jako evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (dále HSS). Fondy EU představují hlavní nástroj realizace politiky HSS. Jejich prostřednictvím se rozděluje finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. EU disponuje **třemi hlavními fondy**: Strukturální fondy – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF); a Fond soudržnosti (FS).

Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí operační programy (dále OP), které jsou zprostředkujícím stupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. ČR si pro období 2007 – 2013 vyjednala 26 OP. Osm z nich je zaměřeno tematicky, sedm zeměpisně a ostatní umožňují přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudržnosti.

Operační program Životní prostředí

Operační program Životní prostředí (dále OPŽP) je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu.

OPŽP spadá mezi tematické programy a z pohledu finančních prostředků je druhým největším českým OP. Obsahuje osm prioritních os rozdělující OP na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím oblastí podpor. Tento program je určen pro obce nad, případně do 2000 EO.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému spadá do prioritní osy 1: „Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní“. Z fondů EU je na ni vyčleněno 1, 99 mld. €, tj. 40, 4 % OPŽP. V této prioritní ose jde např. o výstavbu, rekonstrukci či intenzifikaci čistíren odpadních vod a stokových systémů, úpraven vody, rozvodných sítí pitné vody, budování systémů komplexního sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství povrchových a podzemních vod, výstavba poldrů, úpravy koryt řek apod.

Dotace může dosahovat až **90 %** z celkových způsobilých výdajů na projekt. U všech projektů je podmínkou veřejné spolufinancování. Příjemci mohou čerpat finanční podporu již v průběhu realizace projektu na vystavené a dodavatelům neuhrazené faktury. Podpora je poskytována rovněž na přípravu projektu i žádosti.

Obec Kozlovice spadá do kategorie obcí s počtem vyšším než 2000 EO. Tento program financování investiční akce v obci **je vhodný**.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR (dále jen PRV) je nástrojem pro získání podpory poskytované EU z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Základní struktura programu má čtyři osy s odlišnými zaměřenými. Program je určen obcím do 2000 obyvatel.

Existence a realizace PRV ČR přispěje k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji venkovského prostoru ČR na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost ČR v základních potravinářských komoditách. Program bude také

podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému spadá do prioritní osy 3, podopatření 2.1.1 „Obnova a rozvoj vesnic“. Opatřením budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí (vodovody, kanalizace, ČOV) a ostatní technické infrastruktury. Dále bude podpořeno budování a obnova místních komunikací (dopravní infrastruktura), zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství a pořízení územně plánovací dokumentace.

Jelikož se jedná o projekt vodohospodářské infrastruktury v obcích do 2000 obyvatel, není možné, aby obec Kozlovice žádala o podporu formou dotace z tohoto programu. Na financování investiční akce v obci Kozlovice tento program **není vhodný**.

Regionální operační program Moravskoslezsko

Prostředky ze strukturálních fondů EU určené v letech 2007- 2013 výhradně regionu soudržnosti Moravskoslezsko lze čerpat prostřednictvím Regionálního operačního programu NUTS 2 Moravskoslezsko (dále ROP Moravskoslezsko). Cílem programu je přispět k celkovému rozvoji regionu soudržnosti Moravskoslezsko, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem.

Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

ROP Moravskoslezsko obsahuje pět prioritních os rozdělujících OP na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému může být realizována prostřednictvím prostředků z ROP Moravskoslezsko, prioritní osy Rozvoj venkova. Ovšem tento program se konkrétněji v oblastech podpory na budování splaškových kanalizací primárně nezaměřuje, proto pro obec **není vhodné** žádat o dotaci z tohoto programu.

4.4.3 Financování dostavby stokového systému pomocí dotací z národních zdrojů

Národní zdroje představují zejména prostředky ze státního rozpočtu ČR, a to prostřednictvím rozpočtových kapitol různých ministerstev. Pro vymezenou investiční akci je nejvhodnější podpora z ministerstva zemědělství, jež je orgánem státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářský průmysl a pro správu lesů, myslivosti a rybářství mimo území národních parků. Specificky zaměřenou institucí, od které je možné získat finanční prostředky je Státní fond životního prostředí ČR. Mezi národní zdroje se řadí i kraje, jako vyšší územně samosprávné celky, které prostřednictvím svých dotačních programů vypisují podpory na příslušný rok.

Program ministerstva zemědělství

Dotace s názvem Pravidla České republiky - Ministerstva zemědělství pro poskytování a čerpání státní finanční podpory v rámci programu 129 180 „**Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II**“ slouží k podpoře výstavby vodovodů a kanalizací ve veřejném zájmu za účelem dosažení potřebného vybavení měst a obcí ČR. K podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou je určen podprogram 129 182. K podpoře výstavby kanalizací a čistíren odpadních vod za účelem odkanalizování a zajištění potřebné úrovně čištění městských odpadních vod je určen podprogram 129 183.

Podpora poskytnutá podle těchto pravidel je účelově určenou podporou na krytí nákladů stavební a technologické části staveb a lze ji poskytnout pouze na akce, u kterých nebylo ukončeno financování nebo u kterých investor nepožádal o vydání kolaudačního rozhodnutí popř. o vydání povolení ke zkušebnímu provozu.

Do programu mohou být zařazeny akce budované k účelu, pokud se jedná o:

- výstavbu vodovodů pro veřejnou potřebu včetně souvisejících vodárenských objektů,
- výstavbu a rekonstrukci ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody,
- výstavbu, dostavbu, rekonstrukci a intenzifikaci ČOV v obcích nad 1000 obyvatel, kde po realizaci budou splněny ukazatelé jakosti vypouštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem,
- výstavbu hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojenou s výstavbou ČOV,
- dostavbu kanalizačních systémů a souvisejících objektů minimálně pro 200 EO v obcích, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny

na již existující a kapacitně vyhovující ČOV,

- zajištění přiměřeného čištění městských odpadních vod vstupujících do existujících sběrných kanalizačních systémů v aglomeracích menších než 2000 EO, kde dochází k vypouštění odpadních vod bez předchozího čištění.

Podporou se rozumí systémová dotace, která je určená na financování tohoto Programu a nemůže být použita na akce spolufinancované z jiných Programů a fondů bez souhlasu ministerstva zemědělství. Maximální výše dotace činí **65 %** z nákladů stavební a technologické části staveb.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému je akcí, kterou je vhodné financovat z uvedeného programu ministerstva zemědělství. Jedná se o obec, která má více než 1000 obyvatel, proto je možné získat na příslušnou dostavbu finanční dotaci z podprogramu 129 183 – podpora výstavby kanalizací a čistíren odpadních vod za účelem odkanalizování.

Podpora ze státního fondu životního prostředí ČR

Státní fond životního prostředí ČR (dále SFŽP ČR) je významným finančním zdrojem při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí. SFŽP ČR poskytuje dotace z národních zdrojů na projekty, které nelze podpořit z peněz EU v rámci OPŽP nebo z programu Zelená úsporám, v rámci tzv. národních programů. Podporu poskytuje žadatelům na základě Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 6/2010 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR, která vstoupila v platnost 1. května 2010. Podpora je poskytována formou dotace, půjčky nebo formou kombinace dotace a půjčky.

V roce 2011 je možné žádat o podporu z „**Programu na podporu obcí postižených povodní**“. Program je zaměřen na obnovu vodohospodářské infrastruktury a její řádné funkce na území postižených povodněmi v roce 2010. Program je složen ze dvou částí:

1. Program obnovy kanalizační sítě a ČOV.
 - Obnova kanalizační sítě a čistíren odpadních vod, přednostně ve vazbě na obnovu nebo rekonstrukci ostatní infrastruktury.
2. Program obnovy drobné vodohospodářské infrastruktury.
 - Obnova retenční schopnosti vodních nádrží (odbahnění, oprava hrází, apod.).

Cílem obou programů je podpora realizace neinvestičních opatření v území postižených povodní v roce 2010, ve kterých byl vyhlášen nouzový stav.

Podpora je poskytována formou bezúročné půjčky s celkovou dobou splatnosti sedm let. Splátky jsou čtvrtletní s možností odkladu splátek až dva roky v rámci celkové doby

splatnosti. Pro program 1. může být půjčka poskytnuta ve 100% výši až 10 miliónů na jednu akci, a na program 2. může být půjčka poskytnuta ve 100% výši až 5 miliónů na jednu akci.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému nemůže být financována za pomoci prostředků ze SFŽP ČR. Obec Kozlovice nebyla v roce 2010 natolik postižená povodní, aby byl vyhlášen nouzový popř. krizový stav. Tento program financování je na příslušnou investiční akci **nevhodný**.

Dotační programy Moravskoslezského kraje

Mezi další národní zdroje patří finanční podpora z vyššího územně správního celku, Moravskoslezského kraje (dále MSK). Vyhlášovatelem a poskytovatelem dotací je MSK, zastoupený hejtmánem kraje.

Prvním programem, který schválila rada kraje, je dotační program „**Drobné vodohospodářské akce**“. Podacím místem je Krajský úřad MSK, odbor životního prostředí a zemědělství. Cílem programu je podpora projektů zaměřených na řešení:

- problémů s odváděním a čištěním odpadních vod v obcích s počtem obyvatel nižším než 2000 a zastavěných území s počtem obyvatel do 500 v obcích s počtem obyvatel do 5000,
- zásobování pitnou vodou obyvatel v obcích s počtem obyvatel nižším než 2000 a zastavěných území s počtem obyvatel do 500 v obcích s počtem obyvatel do 5000.

Předmětem podpory jsou projekty, které budou realizovány na území MSK a budou ukončeny nejpozději do 15. 9. 2012, a to:

- výstavba, rozšíření, rekonstrukce čistíren odpadních vod a kanalizačních sítí; v případě nové výstavby kanalizační sítě může být předmětem dotace pouze kanalizace splašková,
- výstavba, rozšíření, rekonstrukce vodovodních sítí a vodárenských objektů,
- pro stávající zástavbu s trvale bydlícími obyvateli za současného dodržení kritérií.

Podpora je poskytnutá projektům, jejichž rozpočtové náklady nepřesáhnou:

- 10 mil. Kč, je-li příjemcem obec s počtem obyvatel do 500 nebo obec s počtem obyvatel od 2000 do 5000,
- 20 mil. Kč, je-li příjemcem obec nebo svazek obcí s počtem obyvatel od 500 do 2000.

Maximální výše poskytnuté dotace na projekt je Kč 7. 500. 000,-. Poskytovatel dotace se bude finančně spolupodílet na úhradě uznatelných nákladů, maximálně do výše 75 %. Příjemce je povinen podílet se vlastními finančními prostředky ve výši minimálně 10 % nákladů. Dotaci podle tohoto programu nelze poskytnout na projekty podporované

z dotačních programů, fondů a grantů EU a na projekty podporované z jiných dotačních programů, fondů a grantů MSK.

Investiční akce v obci – dostavba stokového systému není vhodná, dle podmínek nastavení, k financování prostřednictvím tohoto programu. Tento program je zaměřený zejména na obce do 2000 obyvatel, což obec nesplňuje. Dále nesplňuje ani podmínku zastavěného území s počtem obyvatel do 500 v obcích do 5000 obyvatel. Vzhledem k výši maximální poskytnuté dotace, je velmi nepravděpodobné, že by obec o dotaci žádala, i kdyby podmínky splnila.

Druhým programem, který byl vyhlášen MSK, je „**Program na zvýšení absorpční kapacity obcí a měst do 10 tis. obyvatel**“. Podacím místem je Krajský úřad MSK, odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu.

Program je určen na podporu rozvojových záměrů malých obcí a svazků obcí prostřednictvím poskytování účelových dotací na kofinancování vlastního podílu při čerpání dotací z fondů EU a na kofinancování DPH při čerpání dotace z PRV ČR od 6. kola výzvy, v případě, že financování DPH nebude na celostátní úrovni řešeno jinak. Účelová investiční dotace, bude příjemci dotace z fondů EU poskytnuta na kofinancování projektů v rámci:

- **Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013** , opatření Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby. V rámci PRV ČR si může žadatel od 6. kola výzvy k předkládání žádostí do PRV zvolit účel dotace z rozpočtu kraje, a to:
 - pouze na kofinancování vlastního podílu na celkových uznatelných nákladech projektu, nebo
 - na kofinancování základu dotace, který je součtem vlastního podílu na celkových uznatelných nákladech projektu bez DPH a DPH vztahující se k celkovým uznatelným nákladům na realizaci projektu v PRV ČR za podmínky, že příjemce nemá nárok na odpočet DPH u daného přijatého plnění v souladu se zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
- **Operačního programu Životní prostředí**, prioritní osy 1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní.

Dotace bude poskytnuta na spolufinancování projektu, který nezakládá veřejnou podporu. Minimální výše investiční dotace je 50 tis. Kč, maximální výše je 70 tis. Kč. Procentuální dotace z rozpočtu MSK bude maximálně 60 % z vlastního podílu příjemce dotace z fondů Evropské unie pro obec od 2 501 do 5 000 obyvatel.

O poskytnutí dotace na **Investiční akci v obci – dostavba stokového systému** je možné žádat z tohoto programu. Program je určen na kofinancování projektů a připadá v úvahu pouze u OPŽP. Jak je uvedeno výše PRV ČR je určen pouze obcím do 2000 obyvatel a není vhodné, aby obec Kozlovice žádala o podporu z tohoto programu. OPŽP je určen obcím nad 2000 EO, a proto je vhodný k financování uvedené akce, tudíž **je vhodný** i k financování prostřednictvím tohoto programu. Ovšem vzhledem k objemu financí, který je na tuto akci potřeba, je nepravděpodobné, že by obec o tyto prostředky žádala.

4.4.4 Financování dostavby stokového systému formou úvěru

Další možností, jak financovat investiční akci v obci, je využití úvěrového financování u komerčních bank. Toto financování je spojeno s úrokovým zatížením, které má negativní vliv na hospodaření obce.

Obcím jsou nabízeny úvěry, obvykle s nižší úrokovou sazbou, protože jsou pro banky zajímavými klienty. Očekává se větší jistota návratnosti úvěru. V ČR jsou komerčními bankami nabízeny tři druhy úvěru: krátkodobý se splatností do jednoho roku; střednědobý se splatností do 10 let a dlouhodobý s dobou splatnosti delší než 10 let.

Přijetí úvěru podléhá schválení ZO, a to musí dobře zvážit rozložení splátek na delší období, aby nebyl ohrožen další rozvoj obce.

Na financování uvedené investiční akce – dostavba stokového systému je vhodný dlouhodobý úvěr, který lze získat u různých peněžních institucí, jež mají ve své nabídce úvěry přímo pro obce.

Dlouhodobé úvěry

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (dále ČMZRB) a Komerční banka byly vybrány, protože nabízejí v rámci svých produktů nejvhodnější programy na financování infrastruktury obcí.

Program OBEC 2 je vyhlášen ČMZRB a jeho financování je zabezpečováno ve spolupráci s Rozvojovou bankou Rady Evropy. Cílem programu je financování investic k zachování a rozvoji infrastruktury obcí zvyšujících kvalitu života obyvatel. Úvěr je poskytnut pouze v české měně a pouze na financování způsobilých výdajů projektu⁵⁶. Projektem se rozumí soubor hmotného majetku a s ním spojených činností k dosažení cíle stanoveného v tomto programu. Musí být realizován na území ČR a musí být zaměřen na zachování a rozvoj infrastruktury ve vlastnictví obce či vodohospodářské společnosti

⁵⁶ Způsobilými výdaji jsou náklady na pořízení a rekonstrukci dlouhodobého majetku, včetně pořízení pozemků a náklady související s projektovou dokumentací.

zvyšující kvalitu života obyvatel. Úvěr může být poskytnut na pořízení nebo rekonstrukci majetku v oblasti vodovodů, kanalizací a ČOV. Výše úvěru je minimálně 8 mil. Kč, maximálně 250 mil. Kč a splatnost je minimálně 10 let a maximálně 15 let. Úroková sazba je pevná po celou dobu splácení úvěru a její výše se stanovuje při poskytnutí úvěru podle podmínek na finančním trhu. Pro obce bývá většinou úroková sazba výhodná a pohybuje se v průměru okolo 3 – 5 %.

Program MUFIS 2 je vyhlášen rovněž ČMZRB a jeho financování je zabezpečeno ze zdrojů sdružených ČMZRB a Municipální finanční společností, a. s. ve společném úvěrovém fondu. Cílem programu je financování investic k zachování a rozvoji infrastruktury obcí. Úvěr lze čerpat také pouze na způsobilé výdaje projektu. Projekt musí být realizován na území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a musí být zaměřen na zachování a rozvoj technické infrastruktury ve vlastnictví obce. Úvěr lze poskytnout na pořízení nebo rekonstrukci majetku v oblasti vodovodů, kanalizací, ČOV a jiné vodohospodářské stavby. Výše úvěru je maximálně 30 mil. Kč a splatnost je maximálně do 10 let. Úroková sazba je pevná po celou dobu splácení úvěru a její výše se stanovuje individuálně.

Municipální úvěr nad 10 let v Kč nabízí Komerční banka, a. s. Tento úvěr je určen pro města, obce a kraje na pořízení hmotného či nehmotného investičního majetku včetně projektů, případně na financování obnovy stávajícího investičního majetku. Jedná se o dlouhodobý úvěr v české měně, který je určen výhradně pro samosprávné celky. Výše úvěru závisí na skutečně vynaložených nákladech. Úroková sazba může být pohyblivá, pevná po celou dobu trvání obchodu anebo pevná po dobu platnosti úrokových podmínek. Výhodou Municipálního úvěru je možnost realizovat finančně náročné investiční akce pro rozvoj obce; možnost změnit úrokovou sazbu v závislosti na vývoji úrokových sazeb; na konci úročícího období lze splatit celý úvěr bez sankce za předčasné splacení.

Pro získání prostředků pomocí úvěru je důležité sledovat zadluženost obce. Ministerstvo financí na základě usnesení č. 695, o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby, každoročně provede výpočet soustavy informačních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnocuje výsledky výpočtu. Na základě tohoto usnesení je ministerstvem financí prováděn monitoring hospodaření obcí pomocí šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů. Cílem monitoringu je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky.

Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, budou osloveny dopisem ministra financí a požádány o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko ZO.

Obec Kozlovice má ukazatel celkové likvidity 0,1, proto je zcela jisté, že se získáním úvěru nebude mít problémy.

Česká spořitelna, a. s., má nastaveny podobné parametry k získání úvěru jako ČMZRB. Obec Kozlovice má u této banky zřízen běžný účet, tudíž je pravděpodobné, že o úvěr bude žádat právě tuto bankovní instituci.

4.5 Navrhnuté varianty financování

Obec Kozlovice může využít několik možností, jak financovat investiční akci v obci – dostavbu stokového systému. Z výše uvedeného textu je patrné, že financování zcela z vlastních prostředků se pro obec jeví jako nereálná možnost. Při dostavbě kanalizace se musí spolehnout na cizí zdroje, a to zejména na poskytnutí dotací. Dotační tituly obci mohou být poskytnuty jak z evropských zdrojů, národních zdrojů tak pomocí kombinace obou. Mezi další cizí zdroje, u kterých si obec může na dostavbu půjčit, jsou komerční banky, které nabízejí obcím úvěry za zvýhodněné úrokové sazby. Jsou navrženy dvě varianty financování, které předpokládají financování pomocí kombinace vlastních a cizích zdrojů.

Varianta I.

Tato varianta je kombinací vlastních a cizích zdrojů. Jak již bylo popsáno výše a v podkapitole 4. 4. 1, financování takto náročné investiční akce zcela z vlastních prostředků je nereálné. Za cizí zdroje se v této variantě považuje zejména využití dotací, a to z evropských prostředků.

Pro uvedenou investiční akci je nejvhodnější využít dotace z OPŽP. Financovat dostavbu stokového systému lze pomocí prioritní osy 1: „Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní“. Tato prioritní osa udává, že výše dotace může dosahovat 90 % z celkových způsobilých nákladů na projekt. Předpokládáme, že obec dotaci získá v maximální možné míře. Zbýlých 10 % musí obec dofinancovat sama, jelikož podmínkou dotace je vždy spolufinancování. Konkrétní částky zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 4. 1 První varianta financování investiční akce v obci (v Kč)

Prostředky	%	Kč
OPŽP	90	80 003 999,7
Vlastní zdroje	10	8 893 333,3
Celkem	100	88 893 333,0

Zdroj: Vlastní zpracování dle materiálu obce Kozlovice, 2011.

Tabulka uvádí, že obec získá dotaci z OPŽP ve výši 80 mil. Kč. Zbylých 8, 9 mil. Kč musí obec dofinancovat ze svých zdrojů. Z tabulky č. 3. 1 Vývoj rozpočtů obce v letech 2006 – 2010 vyplývá, že obec část těchto prostředků může financovat pomocí přebytku hospodaření z roku 2009. Další prostředky, které obec potřebuje na dofinancování projektu, mohou být získány prodejem či pronájmem obecního majetku v hodnotě 5 mil. Kč. Nejpravděpodobnější se jeví prodej obecních pozemků k výstavbě rodinných domů nebo pronájem obecních budov k soukromému využití.

Varianta II.

Druhá varianta je opět kombinací vlastních a cizích zdrojů. Tato možnost počítá opět s využitím dotace, kterou obec získá z národních zdrojů a rovněž z evropských zdrojů. Dalším cizím zdrojem bude získání úvěru.

Nejvhodnější způsob, jak získat prostředky z národních zdrojů, je využití programu ministerstva zemědělství „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II“. Maximální výše této systémové dotace je 65 %, a předpoklad je, že se obci podaří získat tuto dotaci v plné výši. Aby mohla být investiční akce spolufinancována pomocí dotací z dalších fondů, ministerstvo zemědělství udělí souhlas. Dalších 6 % je možné získat opět z OPŽP. Celkem budou dotační tituly tvořit 71 % prostředků. Zbylých 29 % musí být dofinancováno, a to využitím úvěru a vlastními zdroji. Konkrétní prostředky zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 4. 2 Druhá varianta financování investiční akce v obci (v Kč)

Prostředky	%	Kč
Program ministerstva zemědělství	65	57 780 666,5
OPŽP	6	5 000 000,0
Úvěr	28	25 000 000,0
Vlastní zdroje	1	1 112 666,5
Celkem	100	88 893 333,0

Zdroj: Vlastní zpracování dle materiálu obce Kozlovice, 2011.

Z tabulky č. 4. 2 vyplývá, že obec získá dotaci od ministerstva zemědělství v hodnotě 57, 8 mil Kč. Dalších 5 mil. se podaří obci dostat prostřednictvím OPŽP, v případě udělení souhlasu od ministerstva zemědělství. Zbylé prostředky, které obec potřebuje na dostavbu kanalizace, mohou být poskytnuty prostřednictvím dlouhodobého úvěru, který činí 25 mil Kč., s dobou splatnosti do 10 let. Vlastní zdroje, které v této variantě musí obec dofinancovat, tvoří jedno procento zbylých nákladů. Tyto prostředky obec získá z přebytku hospodaření v roce 2009, nebo opět z prodeje či pronájmu majetku obce. V případě, že se obec rozhodne financovat investiční akci touto možností, musí počítat se splatností úvěru, což přinese zásah do hospodaření. Splátky úvěry vypočteny podle vzorce:

$$S = U \times q^n \times (q - 1) / q^n - 1,$$

kde S je splátka úvěru, U je půjčená částka, $q = 1 + \text{úroková míra}$ a n představuje počet období.

Pokud předpokládáme, že obec bude splácet 25 mil. úvěr po dobu 10 let, při úrokové sazbě 5 %, tak roční splátka by činila 3, 2 mil. Kč. Vzhledem k výši kapitálových výdajů, které se za pětileté období pohybovaly průměrně ve výši 22 mil. Kč, by obec neměla mít se splácením úvěru problém.

5 ZÁVĚR

V České republice je vodní hospodářství národohospodářským odvětvím, které se rozděluje na obor vodních toků a obor vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Důležitými právními předpisy pro tuto oblast jsou zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.

Nutnost dobudování splaškové kanalizace v obci je spojena se vstupem České republiky do Evropské unie, a tím přijetím její legislativy a implementace sekundárního práva do národní legislativy. Důležitým dokumentem je Směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod, která uvádí, že obce s počtem vyšším než 2000 ekvivalentních obyvatel musí být do konce roku 2010 odkanalizovány.

Tato diplomová práce je zaměřena na nalezení vhodné možnosti financování investiční akce v obci Kozlovice, dobudování stokového systému.

Obec Kozlovice splňuje kritérium velikosti dle počtu obyvatel a je její povinností dobudovat splaškovou kanalizaci v obci. Obyvatelům obce přinese dokončená kanalizace především zlepšení životního prostředí, a to v oblasti ochrany podzemních vod před znečištěním, odpovídající řešení odvodu splaškových vod z nemovitostí a jejich čištění na stávající čistírně odpadních vod. Investiční akce se začala realizovat již v průběhu roku 2010 a předpokládané dokončení je v červnu 2011.

Hlavním cílem diplomové práce „Financování investiční akce v obci“ bylo nalézt různé možnosti financování na konkrétní investiční akci v obci. Dílčími cíli práce bylo charakterizovat postavení a působnost obce jako územně samosprávného celku a analyzovat hospodaření vybrané obce v letech 2006 – 2010.

V diplomové práci byla použita **hypotéza**: obec není schopna investiční akci financovat zcela ze svých zdrojů a při realizaci investiční akce se musí spolehnout zejména na dotační tituly od různých poskytovatelů.

K naplnění určeného cíle byly použity metody analýzy, časového srovnávání rozpočtu v pětiletém intervalu a metody syntézy a dedukce, na základě kterých byly navrženy možnosti financování investiční akce v obci.

Při analýze rozpočtu ve třetí kapitole bylo zjištěno, že obec Kozlovice se pohybuje v deficitním financování, až na výjimku v roce 2009, kdy dosahovala přebytku necelých 3,5 mil. Kč. Na celkových příjmech mají nejvyšší podíl daňové příjmy až na rok 2010, kdy je procentně převážily dotační prostředky z důvodu investičních akcí „Modernizace

ZŠ Kozlovice“ a „Dostavba stokového systému“. Daňové příjmy se na celkových příjmech podílejí průměrně 58 %. Druhým největším zdrojem příjmů jsou dotace, které se průměrně podílejí 40 % na celkových příjmech. Na celkových výdajích mají nejvyšší podíl výdaje běžné s průměrným podílem 77 %, kapitálové výdaje v obci rostou s její investiční aktivitou. Jejich růst byl zaznamenán v roce 2007 v souvislosti s výstavbou „Sportovně rekreačního centra“ v obci a v roce 2010 z důvodu výše uvedených investičních akcí.

Čtvrtá kapitola byla zaměřena na nalezení vhodné možnosti financování uvedené investiční akce, a to z vlastních a cizích zdrojů, zejména využití dotačních titulů a úvěru. Celkové náklady na investiční akci činí 88 893 333 Kč a v závěru kapitoly byly navrženy dvě varianty financování investiční akce v obci Kozlovice – dostavba stokového systému.

První varianta uvádí, že nejvhodnější by bylo využití dotačních titulů z evropských zdrojů, konkrétně z Operačního programu Životního prostředí, ze kterého je možno získat 90 % uznatelných nákladů, 80 mil. Kč. Zbýlých 10 %, necelých 9 mil. Kč, by obec dofinancovala ze svých zdrojů. Dofinancovat by bylo možné přebytkem hospodaření z roku 2009, který činí necelých 3, 5 mil. Kč. Další možností je prodej či pronájmem obecního majetku v hodnotě 5, 5 mil. Kč. Nejpravděpodobnější by byl prodej pozemků za účelem výstavby rodinných domů.

Druhá varianta předpokládá získání dotačních titulů v objemu 65 %, necelých 58 mil. Kč, z národních zdrojů, z programu ministerstva zemědělství. Další prostředky je možno získat z uvedeného operačního programu v hodnotě 5 mil. Kč (6 %). Tato varianta počítá s poskytnutím úvěru ve výši 25 mil Kč, což tvoří dalších 28 %. Zbýlých 1, 1 mil. Kč by obec musela dofinancovat z vlastních zdrojů, které je možno využít z přebytku hospodaření v roce 2009.

Z tabulky č. 3. 1 Vývoj rozpočtů obce v letech 2006 – 2010 ve třetí kapitole a následně z navržených možností financování investiční akce ve čtvrté kapitole vyplývá, že obec není schopna takto finančně náročnou investiční akci realizovat ze svých vlastních zdrojů a musí se spolehnout zejména na dotační tituly. *Hypotéza diplomové práce se potvrdila.*

Ke zpracování diplomové práce byla nejvíce využita odborná literatura, platná legislativa a materiály, které poskytl Obecní úřad Kozlovice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Knižní publikace

- HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava: OPTYS, 2007. 207 s. ISBN 80-85819-60-0.
- HALÁSKOVÁ, Martina, KOVÁŘ, Jiří. *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. Ostrava: VŠB - TUO, 2004. ISBN 80-248-0587-1.
- JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1 vyd. Praha: ASPI, 2008. 426 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1 vyd. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření územní samosprávy*. 1.vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3 vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- TOMÁNEK, Petr; HALÁSKOVÁ, Martina; ŠIROKÝ, Jan. *Financování územních samosprávných celků v ČR*. Ostrava: VŠB – TU, 2004. 81 s. ISBN 80-248-0697-5.
- WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2

b) Legislativní zdroje

- Směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.
- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011.

c) Internetové zdroje

Internetové stránky České spořitelny, a. s., dostupné na www.csas.cz, [březen 2011].

Internetové stránky Českomoravská záruční a rozvojové banky, dostupné na www.cmzrb.cz, [březen 2011].

Internetové stránky Komerční banky, dostupné na www.kb.cz, [březen 2011].

Internetové stránky obce Kozlovice, dostupné na www.kozlovice.cz, [únor 2011].

Internetové stránky ministerstva financí České republiky, dostupné na www.mfcr.cz, [únor 2011].

Internetové stránky Moravskoslezského kraje, dostupné na www.kr-moravskoslezsky.cz, [březen 2011].

Internetové stránky Operačního programu Životního prostředí, dostupné na www.opzp.cz, [březen 2011].

Internetové stránky Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko, dostupné na www.rr-moravskoslezsko.cz, [březen 2011].

Internetové stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, dostupné na www.szif.cz, [březen 2011].

Internetové stránky strukturálních fondů, dostupné na www.srukturalnifondy.cz, [březen 2011].

d) Elektronické publikace

TOMÁNEK, P. Hospodaření územních samosprávných celků, 2009 [on-line]. [cit. 5. 3. 2009] VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta 2009. Dostupné na [www: https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/portal](http://www.portalekf.wps.vsb.cz/wps/portal).

e) Ostatní

Jednací řád zastupitelstva Kozlovice.

Rozvaha obce za rok 2010.

Závěrečný účet obce 2006.

Závěrečný účet obce 2007.

Závěrečný účet obce 2008.

Závěrečný účet obce 2009.

Závěrečný účet obce 2010.

SEZNAM ZKRATEK

ČOV	čistička odpadních vod
ČMZRB	Českomoravská záruční rozvojová banka
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EO	ekvivalentní obyvatel
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
NO	nezisková organizace
OP	operační program
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OÚ	obecní úřad
PRV	Program rozvoje venkova
RO	rada obce
ROP Moravskoslezsko	Regionální operační program Moravskoslezsko
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace
ZO	zastupitelstvo obce
ZŠ	základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové (bakalářské) práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové (bakalářské) práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou (bakalářskou) práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Hana Vyvialová

Adresa trvalého pobytu studenta:
Kozlovice 817, 739 47 Kozlovice

